

CONCURSOS DE BESTIAR

C
1
351

C-1-351

ELS CONCURSOS DE BESTIAR

ELS CONCURSOS DE BESTIAR

EDITORIAL CATALANA - Secció d'Impremta-Mallorca 257 i 259-Barcelona

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ELS CONCURSOS DE BESTIAR

PER QUÈ ES VAN CREAR
PER QUÈ S'HAN SUPRIMIT

*

BARCELONA : MCMXXII

R. 702

PREÀMBUL

Tot just constituïda la Mancomunitat, s'iniciaren els estudis zootècnics. No se sabia quines races de bestiar hi havien a Catalunya, quin era l'efectiu de la Ramaderia, com transcorria aquesta riquesa, en quin estat de progrés es trobava, quin era el seu lloc dintre l'Economia catalana.

S'ignorava si la Ramaderia era una riquesa prou considerable per a dedicar-hi atencions gravoses; si era susceptible de millora tenint present la idiosincràsia dels ramaders i l'economia rural, i, en cas afirmatiu, quins havien d'ésser els medis per a posar la nostra Ramaderia d'acord amb el temps i amb les possibilitats de l'Economia general.

Per la Ramaderia, com per altres factors de la vida catalana, la Mancomunitat és una fita. Es pot ja parlar, sense ni ombra de petulància, de la vida social de Catalunya abans i després de la Mancomunitat.

Per a donar una idea del què havia fet l'Estat espanyol per a la Ramaderia catalana cal només dir que, en dos cents anys de Centralisme no s'ha publicat ni un sol llibre tractant de la Ramaderia catalana, ni de coses que afectin, de prop ni de lluny, al bestiar.

La Ramaderia estava tan abandonada que algú,

volguent recopilar tot el que s'havia escrit sobre el bestiar de Catalunya, copià tot el que es publicà des de 1850 fins abans de la Mancomunitat, i la còpia no arribà a omplena una llibreta de butxaca.

Solament amb aquesta dada es podria jutjar de l'interès de l'Administració pública per la Ramaderia catalana.

PRIMERA PART

PER QUE ES CREAREN ELS CONCURSOS

Els Concursos no són més que una de les peces de la màquina que la Mancomunitat havia construït per a impulsar la Ramaderia.

Una explicació concreta dels Concursos no arribaria a donar, potser, una idea de la importància que tenen. Els Concursos formen part de l'acció ramadera general que ve desenrotllant la Mancomunitat.

Precisa, doncs, veure quin lloc dinre aquesta acció ocupaven els Concursos i revisar els mitjans de foment que es practicaven a Catalunya abans de la Mancomunitat i quina ha sigut l'orientació i l'activitat del Superior organisme de govern del poble català.

I. EL QUÈ HA FET L'ESTAT ESPANYOL PER LA RAMADERIA

Reproductors de l'espècie cavallina

Cap a mitjans del segle passat el Ministeri de la Guerra tenia parades de sementals a Puigcerdà, a Figueres i a alguna altra població. Els sementals eren de raça andalusa i els productors poc adequats a les necessitats comercials.

L'Estat tingué també eugassada a Pla Travé (Garrotxa) i a Conanglell (Plana de Vich).

Aquestes parades de sementals i aquestes eugassades foren establiments inconstants els uns, de

poca durada els altres, i l'objecte de tots ells era la producció del cavall de guerra.

L'any 1904 es fundà el Dipòsit de sementals d'Hospitalet de Llobregat, passant al menys quinze anys completament desorientat, és a dir, oferint sementals que llurs productes assolien al mercat un preu molt inferior al d'altres poltres.

L'acció de l'Estat espanyol en matèria de sementals fins cap allà el 1918 fou negativa. Els sementals andalusos, els anglo-normands, els anglo-andalusos i demés cavalls fins, no eren els que necessitava la nostra producció. Posteriorment, els norfolks, els bolonyesos, els perxerons i altres no venien més que a complicar la barreja racial de la població cavallina catalana.

El Dipòsit de sementals d'Hospitalet des de que hi intervingué el baró de Benimuslem començà a modificar-se en sentit positiu, però molt poc a poc. Avui, l'orientació del Dipòsit és bona i la competència del comandant don Enric de Miquel és manifesta.

Actualment, l'efectiu del Dipòsit de sementals d'Hospitalet no és complet ni en quantitat, ni en qualitat. El nombre de sementals existents és inferior a les necessitats de la producció cavallina; hi han encara un cert nombre d'animals que s'haurien d'eliminar de la reproducció.

Però tornem a repetir que l'orientació actual del Dipòsit és bona, i que la darrera compra efectuada a França constitueix una garantia de millora.

Parades de sementals particulars

Els propietaris de sementals de l'espècie cavallina han estat lliures de practicar la indústria paradista en la forma que els ha semblat.

No així els propietaris de guarans. Fins a 1869 fou legalment prohibida i fortament castigada la producció de mules.

A tot arreu del món els Estats, en lloc de posar traves a la producció, el que feien era garantir la inspecció sanitària dels sementals que cobrien femelles d'altres particulars. Aquesta funció estigué abandonada fins a 1909. Per això es veien molts sementals carregats de tares transmissibles a la descendència i productes que, en naixer, eren ja tarats.

Els governs espanyols han tingut raríssimes vegades el do d'intervenir o de legislar de conformitat a les necessitats reals.

En matèria de parades de sementals, el R. D. de 11 d'octubre de 1921 és un contrasentit amb les conveniències dels ramaders, amb el progrés de la Ramaderia i amb la llibertat industrial.

En el Reial Decret sobre parades de sementals succeeix lo que en la major part de les lleis espanyoles, que es pren el ciutadà per un servent del funcionari públic, obligant al ramader a prestar serveis que en cap de les maneres són d'incumbència d'un particular, com, per exemple, averiguar el nombre i condició de les naixences de les eugues cobertes.

En les disposicions vigents respecte les parades de sementals n'hi han dues, que constitueixen veritables atemptats a la llibertat industrial, que en lloc més d'Europa haurien passat.

Una, la que faculta a la Comissió inspectora de parades d'assenyalar i obligar al propietari de la parada la raça a la qual deuen pertànyer els sementals.

Els que han seguit poc a poc el desenrotllament de l'espècie cavallina a Catalunya, que saben que la transformació dels productes s'ha fet a pols, i el què ha costat orientar la producció veuen, esverats, amb la susdita disposició, com arbitràriament podria acabar-se la indústria cavallina a Catalunya. Per això no hi hauria més que obligar als paradistes, per exemple, a que tinguessin sementals arabes.

L'altra disposició atentatòria a la llibertat industrial és la que obliga als propietaris de guarans a tenir en la parada un semental al menys, o que és

el mateix, que necessàriament aquell que tingués un establiment de sabateria, si a més no vengués esclòps, li fessin tancar les portes.

Aquesta disposició no és més que la continuació de la tradicional guerra al guarà per part d'un criteri oficial, econòmicament errat. Cal advertir que la producció de guarans és una de les riqueses ramaderes de Catalunya.

Sanitat

En 1909 es creà un Cos d'inspectors d'Higiene pecuària i sanitat veterinària de províncies, ports i fronteres. Aquest Servei es creà quan ja el posseïa tot el món civilitzat. A Europa, Turquia, feia molts anys que el tenia establert.

Fins aquesta data, doncs, la part sanitària, tan important en Ramaderia, era cosa abandonada.

Concursos

Concursos organitzats per l'Estat no en recordem ni un.

El Poder central s'ha concretat—responent sempre a moltes influències—a subvencionar els poquíssims Concursos que a Catalunya s'havien realitzat abans de la Mancomunitat.

Algunes vegades les entitats organitzadores eren una Diputació, un Ajuntament, o una entitat agrícola.

Altres vegades la *Sociedad del Caballo Nacional de tiro ligero*, *seleccionado por la prueba*, feia també qualque Concurs amb subvencions del Ministeri de la Guerra.

La *Junta Regional de la Asociación de Ganaderos del Reino* també n'havia realitzat algun que altre, i els últims els celebrà conjuntament amb els de la Mancomunitat.

Els Concursos realitzats abans de la Mancomunitat no podien tenir cap eficàcia en el progrés ramader perquè els mancaven dues condicions bàsiques: la continuïtat i l'orientació.

Celebrar un Concurs en una festa major i no saber si se'n celebrarà cap més, no podia el certamen ramader actuar d'estimulant. En aquells moments els pagesos menaven a Concurs el que tenien de bo, sense preocupar-se de continuar en la millora, puix que sabien que aquell Concurs no passava d'ésser un acte isolat.

Per altra part, en un mateix Concurs es premiaven cavalls de sella, de tir lleuger i de tir pesat. No assenyalant prèviament la raça o les aptituds dels animals que és desitjaven premiar, el ramader ignorava sempre si l'animal que menava seria de gust del Jurat.

Aquests Concursos tenien el gros defecte de no assenyalar la raça o l'aptitud dels animals que és de viuen criar, com també l'inconvenient de que hi poguessin pendre part tots els ramaders, no assenyalant-se delimitacions geogràfiques.

I res més

L'Estat no ha fet res més del què s'ha exposat per la Ramaderia.

L'Administració espanyola no ha enviat mai un funcionari a dir als pagesos com havien d'engreixar els porcs, com havien de criar els cavalls o els vedells, com podien obtenir de les vaques un major rendiment de llet, com s'havia d'alimentar el bestiar, quina raça o quina espècie els podia deixar més beneficis.

Els Governos no han tingut per a la Ramaderia catalana un Laboratori on s'estudiessin les malalties noves o les velles de les quals és desconeguin les causes que les originen, o bé on s'investiguessin els tractaments de les malalties reputades incurables.

L'acció sanitària del Centralisme s'ha reduït a una acció de policia i a l'aplicació dels tractaments que ja vénen facturats de l'estranger, sens aportar a la medicina veterinària la més insignificant col·laboració.

L'abandó ha sigut sempre tan complet, que el català que hagués volgut instruir-se en matèria ramadera no hauria pogut, ni pot fer-ho, en una dependència de l'Estat, puix aquest no ha tingut mai a Catalunya ensenyança agrícola-ramadera, ni en el caràcter més senzill com és la càtedra ambulante, la conferència i el curset, ni en l'ensenyament orgànic elemental, ni superior.

II. ACCIÓ DE LA MANCOMUNITAT

En implantar-se la Mancomunitat, la Ramaderia de Catalunya era el fruit natural de l'arbre que ha viscut desconeixent el tracte de la ciència.

Els cavalls, els guarans, les vaques, les ovelles i el demés bestiar eren la resultat dels treballs d'uns ramaders orfes de tota acció instructiva, resultant degut a totes les incoherències, les proves, els entusiasmes i els defalliments d'uns ramaders educats i instruits en l'empirisme.

Dos cents anys d'administració centralista, o el que és el mateix, d'abandó absolut, no podien produir altres efectes que els d'una Ramaderia fora de temps, per complet endarrerida.

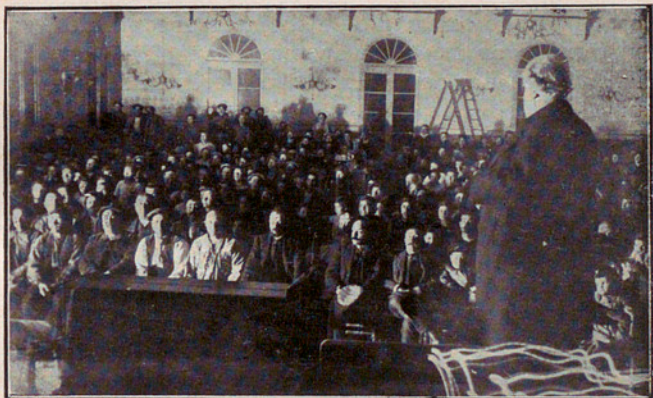
Per aixecar aquesta riquesa que vegetava arran de terra, la Mancomunitat havia d'operar doblement: damunt del ramader, tot empirisme, i en la Ramaderia sens orientació i degenerada.

L'Estat espanyol ni tan sols havia fet l'inventari de les races que poblaven Catalunya, ni sabia el nombre de caps que hi vivien.

Mans a l'obra

Per consegüent una de les primeres tasques de la Mancomunitat fou la d'estudiar la Ramaderia de Catalunya per a saber quines races hi havien a la nostra terra i com eren explotades.

Aquesta coneixença permetia ja marcar una orientació als ramaders, aconsellant-los-hi les races més convenients, explicar la manera d'alimentar els ani-

El professor Sr. Darder donant una conferència d'aviram i conills
a Castelló d'Empuries

mals, com devien engrèixar-los, com devien operar la reproducció, la higièna dels nadons, la lluita contra les malalties més freqüents i, finalment, establir comparances entre l'explotació d'animals de diferents races o espècies.

Conferències i curssets

El nombre de conferències ramaderes donades a Catalunya ha sigut de quatre centes.

De manera que és pot dir que quasi no hi ha poble ramader a Catalunya on no hagi arribat la veu del conferenciant.

La característica de les conferències ramaderes, ultra el llenguatge clar i a l'abast de tothom inclos dels analfabets, no ha sigut pas el discurs de una hora que aproximadament parlava el conferenciant, sinó la conversa que seguia amb l'auditori, en forma tal, que cada conferència acaba amb una mena de consultori en el qual el ramader pregunta coses que l'hi interessin o demana una explicació d'un fet del qual ell n'ignorava les causes i el procés.

En aquells pobles que per les seves condicions són centres de comarca o de poblades encontrades, on existeix un ambient ramader més o menys pronunciat, allí, en lloc de la senzilla conferència s'hi fa un curset.

Un curset consta d'un cert nombre de lliçons, per regla general de vuit a catorze, en el que són tractades qüestions convergents totes a l'explotació i cria d'animals, o bé, el curset és composta de temes diversos com, per exemple, arbres fruiters, terra campa i Ramaderia.

Els curseus exclusivament de Ramaderia compren essencialment el conreu de plantes farratgeres, la cria i explotació del bestiar, les malalties, i els aventatges se l'associació. Aquest Curset són organitzats per la Direcció dels Serveis Tècnics d'Agricultura.

Dels Cursets en què s'ha tractat Ramaderia se n'han donat a Olot, Vich, Manlleu, Moià, Torelló, Banyoles, Figueres, Linyola, Ibars d'Urgell, Serós, Balaguer, Avià, Berga, Caldes de Montbuy, Castelltorsol, Llagostera, Seu d'Urgell, Torroella de Montgrí, Rubí, Pobla de Lillet, Borges Blanques, Amer i Torredembarra.

En els curseus, les lliçons orals van seguides de preguntes, igual que en les conferències. Però en els curseus hi ha l'aventatge de les pràctiques que es fan diàriament i que consisteixen en ensenyar la distinció de races, les qualitats individuals dels animals (les senyals de una bona vaca lletera, la bona conformació d'un animal de treball, o per a l'engreixement),

la visita a diferents estables, criticant llurs disposicions, l'ensenyament de la fabricació de mantega i formatge amb previ anàlisi de la llet; la manera de ben conservar una pell de conill, o d'obtenir el plu-missol de les oques, etc., etc.

Conferències i cursos no es donen mai sense tenir en compte les necessitats locals.

Un fullet resumint cada lliçó, en lo que té de caràcters generals, és reparteix als assistents.

Una lliçó pràctica en un Curset. Estudi de cavalls

La estadística obligà a més

Amb els estudis ramaders no interromputs i amb el contacte dels ramaders s'anà veient la importància que tenia la Ramaderia.

La estadística, confeccionada darrerament pel professor de Zootècnia a l'Escola Superior d'Agricultura, dirà la valor de la Ramaderia catalana.

Acudim a aquesta estadística perquè la confeccionada per l'Estat espanyol està molt lluny de la realitat.

ESTADÍSTICA RAMADERA DE CATALUNYA

	N.º de caps	Valor in- dividual	TOTAL Pessetes
Espècie cavallina.	107,124	1,000	107.124,000
Id. asinal ...	126,266	250	31.566,500
Guarans... ..	1,200	2,000	2.400,000
Muls.	128,467	1,000	128.467,000
Bovins	360,943	600	216.565,800
Vaques lleteres. ...	48,241	2,000	96.482,000
Bestiar llaner i ca- briu.	2.673,047	40	106.921,880
Bestiar porquí. ...	636,864	125	76.608,000
Conills... ..	7.000,000	2	14.000,000
Aviram... ..	10.000,000	3	30.000,000
Total pessetes...			810.135,180

Qui són els possessors de la riquesa ramadera

La importància de la riquesa ramadera de Catalunya reclamava una major atenció, no solament per la xifra de milions que representava—abans de la Mancomunitat el nombre i la qualitat dels exemplars era inferior a l'actualitat,—sinó també per un motiu d'ordre social.

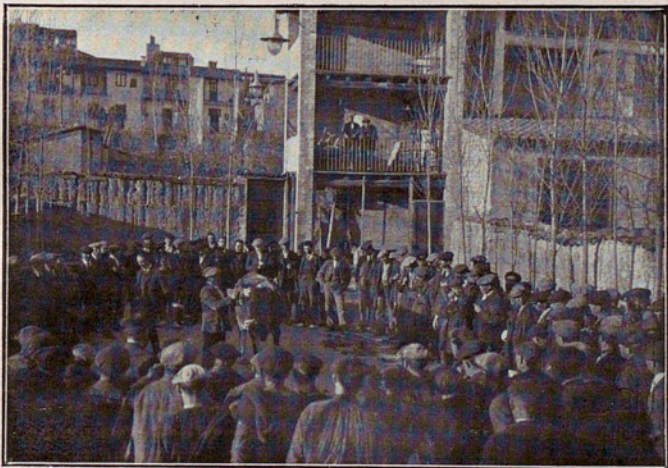
La ramaderia catalana ofereix en la seva repartició una nota simpàtica : està en possessió de gent modesta. Excepcionalment es troben ramaders propietaris que tinguin més de vint mil duros esmerçats en bestiar. Es podria dir que aquesta riquesa és la més socialitzada de Catalunya, puix que quasi tota ella està dividida en fraccions no superiors a dos mil duros.

El caràcter especial d'aquesta riquesa obligava a la Mancomunitat a intervenir-hi d'una manera més eficaç, portant el seu ajut a petits propietaris i a masovers (el 90 per cent de la riquesa ramadera pertany a masovers o arrendataris), amb tota la calor afectiva d'un govern popular.

Establiments d'ensenyança

En l'Escola Superior d'Agricultura l'ensenyament ramader es practica en diverses formes.

Els alumnes que cursen els estudis de *Tècnic Agrícola* fan un curs complet de Zootècnia junt amb els alumnes que segueixen el grau d'*Enginyer Agrícola*. Però aquests últims poden estendre i profunditzar els coneixements zootècnics cursant l'Espe-

Alumnes d'un Curset escoltant al professor les qualitats que deu reunir una vaca lletera

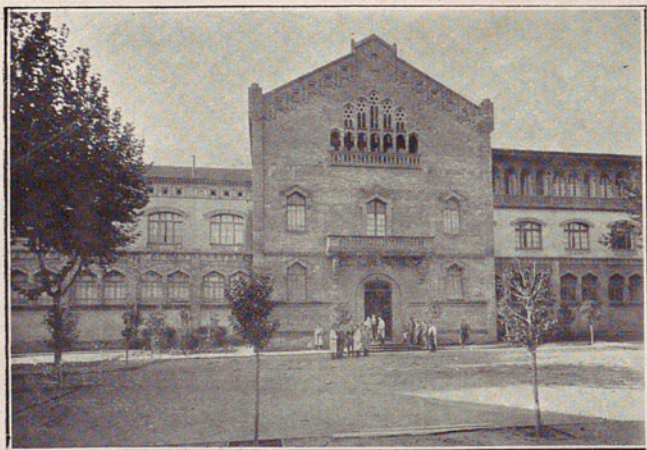
cialitat ramadera, que s'estudia a l'últim any de la carrera.

Per a la gent estudiosa que no pot estar-se a Barcelona, promptament s'inaugurarà l'Ensenyament postal, per al qual s'acaben d'imprimir els llibres de text.

Però la Mancomunitat s'ha cregut obligada a més. Era necessari portar l'ensenyament ramader a la més alta expressió. Per aixó, la Mancomunitat ha adquirit una finca on s'hi installarà l'Escola Superior de Zootècnia.

En aquesta finca l'alumne podrà seguir pas a pas el desenrotllament de les diverses modalitats de cria, recria i explotació del bestiar. Nombrosos estables proveïts de gran nombre d'animals serviran per a veure i tocar el negoci normal i per als treballs d'experimentació.

En Laboratoris adequats, l'alumne podrà aprendre totes les indústries de la carn i de la llet i les demés que es deriven de la Ramaderia.

Part central de l'Escola Superior d'Agricultura

L'Escola Superior de Zootènia, per l'originalitat del seu pla d'estudis i pel seu funcionament, està destinada a dotar a Catalunya de ramaders i industrials pecuaris de lo més capaciat que existeixi, com així mateix a atreure l'atenció del món docent.

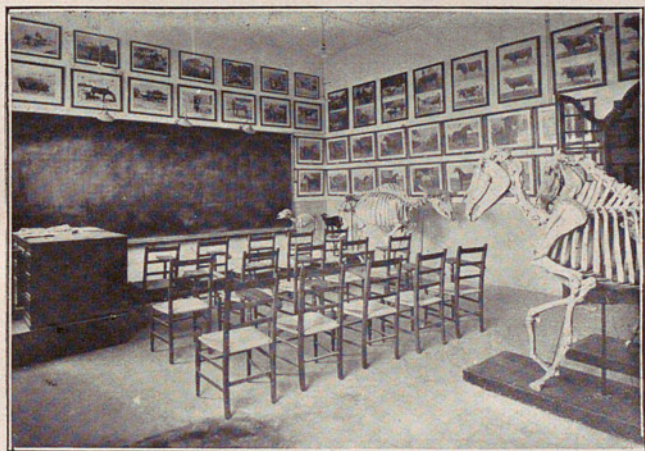
Creació de Concursos

Els ensenyaments orals i pràctics, des de la senzilla conferència als estudis superiors, actuen en el ramader o en el alumne que segueix carrera, però abans que aquests estudis arribin a aplicar-se cons-

cientment al bestiar, passarà un temps més o menys llarg.

És per aquesta raó que la Mancomunitat, tot i donant un gran impuls i preferència als estudis, perquè és lo més sòlid, no ha descuidat, per mor d'abreviar, de portar una enèrgica actuació en el bestiar. D'aquí ve la creació dels Concursos.

Amb els Concursos de reproductors s'anava de

L'aula de Zootècnia

una manera directa a depurar i millorar les races.

Certament que produir carn o llet poden fer-ho tots els bous i totes les vaques. Però entre el bou que té un rendiment del 65 per cent i l bou que el té de 47, hi ha una bona diferència, com entre dues vaques que a l'una es munyeixi 6 litres de llet i a l'altra 25. És la diferència que hi ha entre el bestiar bo i el dolent.

Millorar, doncs, el bestiar, pensant que abans de fabricar llet s'ha de posseir una bona màquina, i per a

produir carn, un bestiar seleccionat, i per a que els poltres, els mulats, els porcells, els xais, els conills i l'aviram valguin diners, s'han de tenir bones races; és per això que la Mancomunitat, per anar de pressa, va crear els Concursos ramaders.

Els Concursos tenen tanta importància, que més endavant seran tractats especialment.

El Laboratori de Zootècnia

Intervencions directes

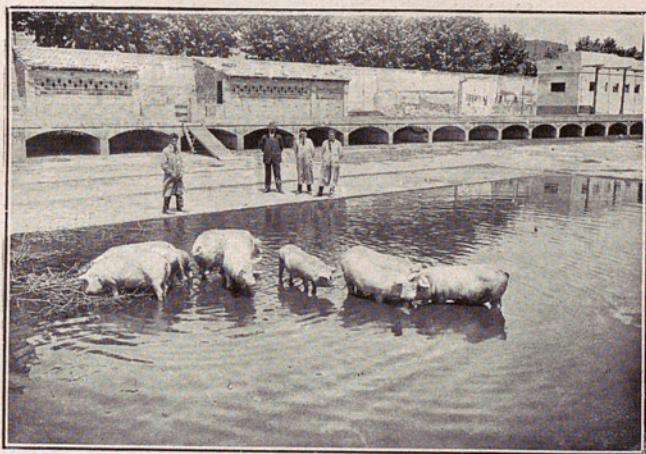
a) *Organització comercial per a l'exportació de guarans.*

Tot el món productor de mules bones coneix abastament l'existència del guarà català.

Les exportacions d'aquests animals daten de molts anys. Aquí, com en mantes coses, els afers no passaven d'individu a individu. Tal ramader de Rumania, d'Itàlia o de l'Argentina feia un viatge a Catalunya i comprava alguns exemplars.

Els ramaders catalans adineraven tant com podien llurs guarans en venda, sens preocupar-se de servir bona llavor.

Però en les Escoles estrangeres, en els Tractats de Zootènia, en les Revistes ramaderes i en els Sindicats agrícoles s'hi manifestava la creència de que els millors subjectes de l'espècie asinal eren al Poy-tou ; els guarans de raça catalana no venien sinó en tercer o quart lloc.

Els porcs en experiència d'engreixament, banyant-se

Aquesta ignorància convenia especialment als compradors estrangers. Era un truc del negoci. Ells sabien un forat que altres negociants ignoraven .

Per altra part, l'estat d'endarreriment dels nostres ramaders, mantingut expressament o amb inconsciència per l'Estat espanyol, ajudava a mantenir l'equívoc. La resultant era que l'exportació de guarans es practicava irregularment i que els preus d'aquests reproductors sofrien marcades oscil·lacions.

Calia arreglar això. De primer la Mancomunitat publicà una *Monografia de la raça asinal cata-*

lana, amb abundància de gravats. Seguidament es féu un extracte d'aquesta obra en francès, alemany, italià, anglès, portuguès i espanyol.

Un exemplar de la *Monografia*, acompanyada de la traducció corresponent, fou remesa als centres d'ensenyament, a les Revistes i a les Associacions agrícoles i ramaderes de tots els països productors de mules.

Els efectes d'aquesta primera intervenció, poc a poc, com era d'esperar, es van manifestant

A més, calia també garantir el producte. Un llibre genealògic de reproductors premiats és obert als Serveis de Ramaderia. Per als animals que es volen exportar amb totes les garanties, una *Comissió dictaminadora de la puresa de raça* estén, si hi ha lloc, i a petició de l'interessat, una *Certificació* i, a més, l'animal es marca a l'orella amb un botó especial.

Els Serveis de Ramaderia informen gratuïtament als estrangers respecte les transaccions de guarans i posen en contacte el comprador i el venedor.

b) *Campanya contra el Reglament de parades de sementals.*

La *Junta Superior de la Crià Caballar*, de Madrid, el 10 d'abril de 1921 aprovà un Reglament de parades de sementals que, per l'organisme d'on procedia, es podia tenir la seguretat de què ben aviat seria convertit en llei.

Preveient els perjudicis que l'aplicació del dit Reglament podia inferir a la producció de les espècies cavallina, asinal i llurs híbrids, els Serveis de Ramaderia iniciaren una campanya posant de manifest els perills que contenia el susdit projecte de Reglament.

De primer es feu un estudi crític del Reglament acompanyat d'un contraprojecte, el qual estudi fou remès a diverses entitats, havent-lo copiat revistes agrícoles i veterinàries de Catalunya i de fora d'ella.

De la crítica que se'n féu, solament en copiarem

dos paràgrafs :... «contra la lletra i contra l'esperit d'aquest Reglament, cal oposar un Reglament amb lletra i esperit ramader. Tot el Reglament de parades aprovat per la *Junta Superior de Cria Caballar* és una cosa estatal, absolutament fill de l'Estat que la seva característica és una sèrie no interrompuda d'incompetències i de disbarats.

»Cal oposar un Reglament de parades que no mermi la llibertat industrial, que mantingui les orien-

Els alumnes de Zootècnia sortint de visitar la vaqueria de una granja

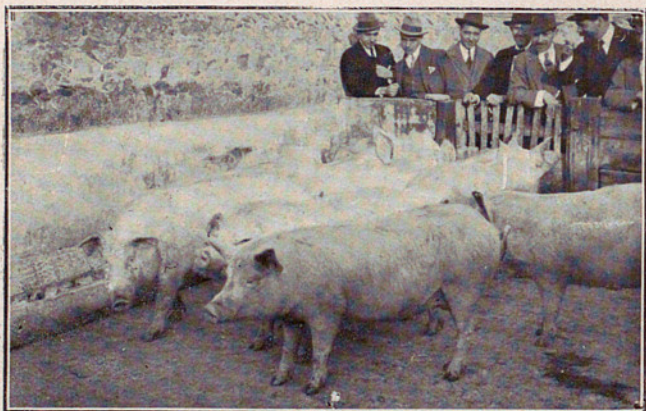
tacions encertades, que determini la creació d'un criteri ramader allà on no existeixi, que sigui una garantia de sanitat i, finalment, que contribueixi amb les seves disposicions, en la part que afecta a l'augment i millora de la producció equina.»

La crítica i projecte de dit Reglament es remetè a la *Junta Superior de Cria Caballar*, al Ministre de la Guerra, al Ministre de Foment, al Director general d'Agricultura, al Director general de la Cria Caballar i Remonta i a l'Asociación general de Ganaderos del Reino.

Les respostes obtingudes, cap d'elles raonada, o fou negativa o plena de vaguetats.

Els temors de que el projectat Reglament s'hagués d'aplicar obligatòriament és vegegen confirmats, puix que a 11 d'octubre del mateix any és publicà un Reial decret que no era altra cosa que el projectat Reglament.

No obstant, el fet de què el R. D. esmentat consignés que el Reglament tenia el caràcter de provisional, constituïa una prova de que l'acció de la Mancomunitat no havia sigut del vot en va.

El professor de Zootècnia i els alumnes visitant un engreixement de porcs al Vallés

Un gran nombre de Sindicats agrícoles i els Col·legis de Veterinària de Catalunya, associant-se a la campanya dels Serveis de Ramaderia, protestaren del R. D. en qüestió. Finalment, en el Senat, el Marqués de Camps anuncià al govern una interpel·lació.

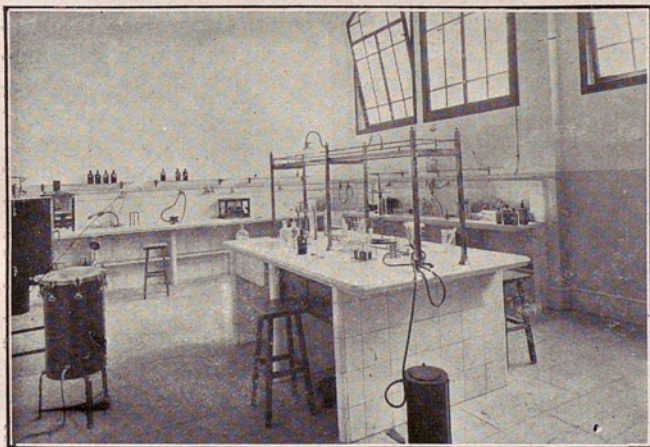
c) *L'abastiment de carns de Barcelona*

La valor de la carn que es consumeix anualment a Barcelona és de 100 milions de pessetes, aproximadament.

El proveïment de carns de la capital té un doble aspecte : el del productor i el del consumidor.

En aquells moments de crisi de l'alimentació de la postguerra, la Mancomunitat no podia menys que intervenir en aquest afer que tan directament afectava a l'abastiment del principal nucli urbà de Catalunya i als ramaders tots.

L'abastiment de carns fou un dels temes més interessants de la *Setmana Municipal* de 1921, que cada any es ve celebrant a Barcelona. De la ponència d'aquest tema se n'encarregà l'Honorable Conseller d'A-

El Laboratori de Patologia animal dels Serveis de Ramaderia

gricultura don Pere Mias, mereixent dels congressistes la unànim aprovació.

A seguit, la Mancomunitat publicà un llibre titulat *El problema de les carns*, que és, indubtablement, l'obra més completa en matèria d'abastiment de carn.

d) *Viatge de vaquers a Suïssa*

Conseqüència de no haver-se importat vaques lleteres durant la guerra i amb molta escassetat després de l'armistici, el bestiar lleter de Catalunya, reproduït sense cap orientació, arribà a tal grau de degene-

ració que les vaques fortament productores de llet devien excepcionals.

I és que les races lleteres que predominaven a Catalunya no eren a propòsit per a reproduir-se entre si i conservar les propietats lleteres. Aquest fet prou que s'advertí repetidament en conferències i en curssets, però la rutina costa molt de desterrar, i les idees noves, els canvis d'orientació no és pas en les collectivitats ineducades on fructifiquen de pressa i bé.

Era necessari intentar muntar la producció de vaques i la producció de llet, de conformitat a l'Economia ramadera catalana.

La valor de les vaques que cada any Catalunya compra a l'estranger és de 4 a 5 milions de pessetes.

La primera cosa que s'havia de procurar era la de veure si aquest diner que marxava a l'estranger podia quedar-se aquí, guanyant-lo nosaltres mateixos.

Per això era necessari en primer lloc estudiar quina raça de vaques era la més apropiada a Catalunya, és a dir, implantar una raça que a través de les generacions no perdés les propietats lleteres. Aquesta raça és la schwyz o suïssa.

A l'objecte de fer una bona provisió d'aquest bestiar, es pensà, fa més de quatre anys, en organitzar un viatge a Suïssa, la qual organització, per diverses causes, no pogué començar-se fins aquesta primavera.

Quan el viatge ja estava organitzat, quan ja s'havien cercat les combinacions més favorables per a viatjar molt econòmicament i la qüestió dels hotels arranjada, l'itinerari establert, els intèrprets compromesos, la formació de trens expressos de Suïssa a Portbou planejada per al transport de les vaques i vedells comprats, quan el Govern suís i la Federació de Sindicats de Cría de la raça schwyz, atents al millor èxit de l'expedició, llavors el Govern espanyol denegà la permissió general d'importar bestiar suís.

En això, la Mancomunitat demanà que és concedís un permís especial d'importació, a semblança del

que s'expedí l'any passat per a la Diputació de Guipúzcoa.

A l'hora d'escriure aquestes ratlles, el Govern central acaba de publicar una Reial ordre que si be en principi admet la importació, els obstacles de que va acompanyada fan impossible l'expedició colectiva.

Els dos cents vaquers inscrits per aquest viatge constitueix una demostració de que el viatge responia a una necessitat i que les prèdiques ramaderes de la Mancomunitat no han sigut del tot fetes en el desert.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

SEGONA PART

ELS CONCURSOS

I. EXPLICACIONS I FUNCIONAMENT

Conferències preparatòries

Amb uns ramaders completament abandonats per l'Estat, havent rebut una instrucció primària de poca durada i deficient, sense cap altre coneixement tècnic que els transmesos de pare a fill, amb la rutina presidint els seus negocis; desconfiats, amb raó, perquè fins abans de la Mancomunitat, amb raríssimes excepcions, el que s'acostava al pagès era per a explotar-lo, amb aquesta gent filla de l'absència d'un govern patriarcal, producte de l'acció de una Administració la qual solament els havia posat en contacte del recaudador de contribucions i dels medis de coacció, era amb aquesta gent que s'havia d'iniciar la nova orientació i la millora ramadera.

En començar a posar aquesta obra en pràctica, hauria sigut la tasca més ingrata si la fe en els resultats no hagués estat sempre present en la Mancomunitat.

Hi havia l'esperança de que parlant als ramaders amb la seva pròpia llengua, llur ànima dormida és desvetllaria. És tenia la creença que enraonant-los-hi del bestiar i de les races i dels aliments, de les coses, en fi, que immediatament els interessaven, que no serien esquerps a les noves escomeses de la instrucció i educació ramadera.

S'anava als pagesos amb la plena certesa de que, malgrat el tracte despectiu que han sofert durant moltes generacions, de part de una societat que es tenia per superior, en parlar-los-hi d'igual a igual no servarien, a partir de la primera mostra d'afecte, cap renúncia per les humiliacions passades.

A pesar de les injustícies sofertes, es tenia la seguretat de que el sentiment de justícia immanent, que mai ha estat absent de l'ànima de la raça nostra

El Sr. President de la Mancomunitat visitant un Concurs de la Plana de Vich, essent rebut pels membres del Jurat don Josep Zulueta, diputat a Corts, president de la Junta regional de l'A. de G. del R.; don Ignasi Girona, president de l'Institut Agrícola Català i don Ramon Turró, director del Laboratori bacteriològic de Barcelona.

reeixiria novament en aparèixer les primeres senyals d'equitat.

I amb aquestes presumpcions començà la propaganda dels Concursos, anant pels pobles com germà que parla al germà; viatger qui conta de formosos cavalls i vaques de llet de fonts inestroncables, de bous com bocois de carn i de xais que semblen ovelles; paraula fiada perquè amb confiança s'acolleixi; crítica, per a obtenir la reconeixença de l'explota-

ció pecuària mal portada ; lliçó, que obrís nous horitzons ; consell, que desfès l'errada, o que modifiqués

El Sr. Conseller d'Agricultura presidint el Jurat d'un Concurs

Vista parcial del segon Concurs cavallí del Baix Empordà

el projecte ; amor per les bèsties perquè fossin estimades ; esperiu encés, provador de moure un poc d'entusiasme a tota aquella classe que llurs alegries

i llurs entusiasmes no havien passat del clos familiar, completament orfes d'esperit col·lectiu i abandonats sempre a llurs pròpies forces, no havent sentit ni tan sols entendre parlar de una acció estatal que no sigués un impost o un greuge.

Era amb aquesta gent que s'havia de iniciar l'obra dels Concursos, és a dir, s'anava a començar la tasca de regeneració ramadera en un país de ramaderia primitiva i amb ramaders sense esperit ramader.

Primer Concurs d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda. Grup de sementals

El per què de molts articles del programa dels Concursos

En els programes dels Concursos hi ha, naturalment, la part dispositiva, però no les explicacions que motiven l'articulat.

Una exposició raonada de com funcionen els Concursos no serà demés en aquest fullet.

Els Concursos són comarcals

Si els Concursos s'haguessin fet intercomarcals o nacionals, que el bestiar de tres o quatre comarques s'hagués hagut de reunir en una població determi-

nada, o bé el de totes les comarques a Barcelona, és indubtable que s'hauria causat als ramaders una pila

En el Concurs de l'Alt Empordà. El Jurat en funcions

El segon Concurs cavallí de Tortosa

de molèsties en el transport i l'allotjament, les quals molèsties representen despeses un poc importants. Fent, en canvi, els Concursos comarcals, els ra-

maders no han de traslladar el bestiar més que a curtes distàncies i les despeses són insignificants.

Ultra aquestes raons, n'hi ha una altra d'ordre tècnic, que s'havia de tenir en compte. La majoria de les comarques catalanes tenen quelcom de propi en múltiples aspectes. Així, en bestiar, hi han comarques que tenen races pròpies, o explotacions pecuàries que els són particulars.

Un recó del segon Concurs cavallí d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda

Aquestes modalitats zootècniques s'havien de respectar, si és pretenia que els ramaders acceptessin de pressa l'obra dels Concursos.

Graduació de Concursos

Les comarques de Catalunya, sots el punt de vista ramader, són extenses o intenses.

Per la seva importància ramadera és divideixen en comarques de primera, segona i tercera classe.

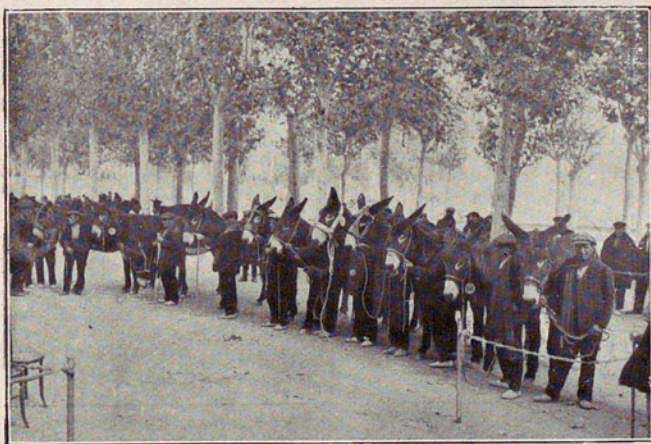
Sagarra, pel nombre de bestiar llaner que posseeix és una comarca de primera classe, Ripollés, Valls de Ribes i Camprodon, de segona, i Ribagorçana, de tercera.

Els Concursos són per una sola espècie

Els Concursos generals, als quals són cridades les diverses espècies que componen la Ramaderia ofereixen molts inconvenients.

L'agombolament en un mateix lloc i dia de gran nombre de bestiar, a part de la confusió que porta, pot equivaldre a un veritable desplaçament de les masies.

Un jurat per a cada espècie deu estar en fun-

Aspecte parcial d'un Concurs de l'espècie asinal de la Plana de Vich

cions a la mateixa hora i l'atenció del públic sol·licitada en diversos indrets, es distreu i no aprofita la lliçó que s'ha de despendre del Concurs.

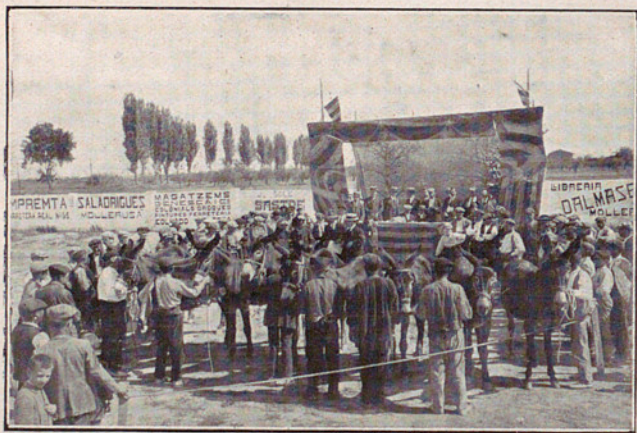
La Mancomunitat establí els Concursos per una sola espècie, admetent emprò en un mateix Concurs dues races diferents. Així, per a la comarca de Gironés i Selva, l'espècie bovina hi concorre amb reproductors de la raça schwyz o suïssa i de la raça marinera.

Quan en una comarca es fan en el mateix any dos Concursos, moltes vegades per a reduir les des-

peses, és celebren seguidament un dia per una espècie i l'endemà per l'altra, com per exemple els dos últims celebrats a Tortosa.

La data dels Concursos

Així que l'Assemblea ha aprovat el pressupost del Serveis de Ramaderia i el Consell Permanent el pla de Concursos, es pregunta a les comarques interes-

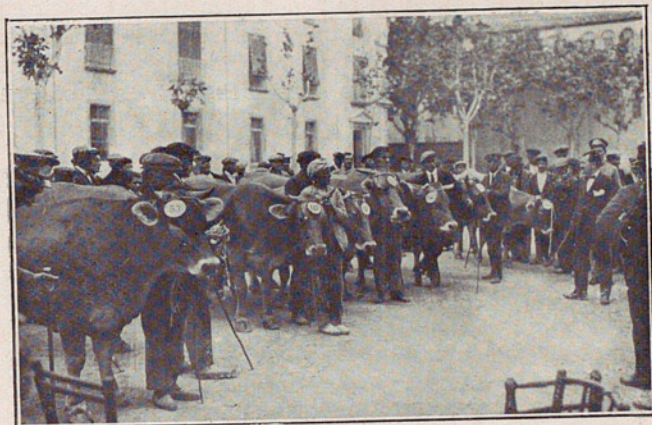
Presentació de someres que han obtingut major puntuació
(Concurs d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda)

sades el dia més apropiat per a celebrar els que s'han assenyalat, i és ja costum atendre les indicacions que fan els Ajuntaments i entitats ramaderes o agrícoles de les comarques.

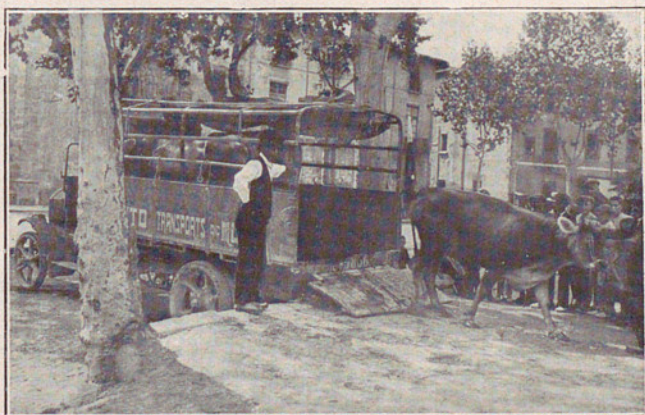
Una cosa és tracta d'evitar: que el Concurs s'escaigui en dies de fira o de festa major. A les fires la gent està per tractes; a les festes majors, per divertir-se.

Un Concurs no és un espectacle per a figurar en un programa de fires i festes. Un Concurs és un acte de foment de la Ramaderia; un dia d'ensenyança i no de festa.

Els diumenges són els dies escollits. Alguna vegada s'ha guarnit amb banderes i tribunes el lloc

Un aspecte del Concurs bovi lleter de la Plana de Vich

Quan s'és lluny del Concurs el millor és que les vaques suïsses s'hi transportin en camió. (Plana de Vich)

on és celebrava el Concurs i fins n'hi han hagut que durant el mateix, la música ha tocat.

A les entitats locals que havien organitzat aquesta superposició als Concursos se'ls pregà que deixessin de fer tals coses, car la nostra pretensió ha sigut que el Concurs dintre el marc de la senzillesa constituís un acte important, i ço que és principal aquí, que l'atenció dels ramaders no es distregui durant el Concurs.

Encara que ploqui el Concurs continua. Segon Concurs boví lleter del Vallès

Periodicitat als Concursos

Els Concursos per a cada espècie es fan any per altre. En la comarca que s'hi ha celebrat un Concurs boví, fins al cap de dos anys no se n'hi practica cap més per a la mateixa espècie.

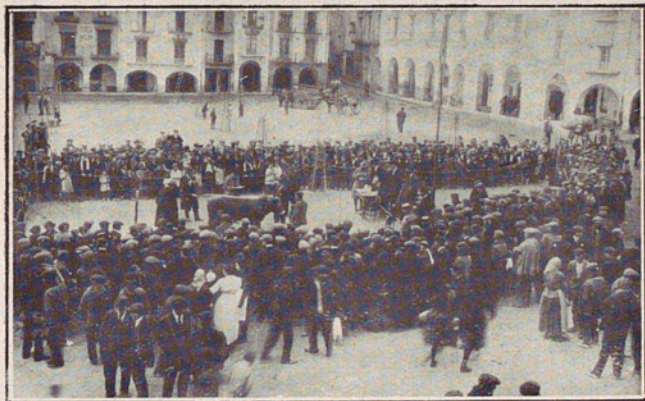
Als propietaris d'animals premiats se'ls exigeix algunes obligacions que, a vegades triguen més d'un any a poguer ésser complides.

Durant aquest temps els ramaders no perden el contacte amb els Serveis de Ramaderia i es manté la calor necessària per a no rompre's la continuïtat fins al pròxim Concurs.

Els reproductors són els únics animals concursables

Els Concursos és poden efectuar amb animals tinguent principalment en compte la producció o la reproducció.

Així els Concursos poden ésser per animals joves, d'engreixament o grassos, d'animals de treball, etc.

El clos on treballa el Jurat. (Concurs bovi d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda)

També els Concursos s'efectuen considerant en primer lloc i a vegades exclussivament el rendiment. Rendiment de carn, de llet, d'ous, de llana, de força muscular, de velocitat...

D'entre les diverses classes de Concursos la Mancomunitat escollí els de reproductors. Aquest determini es basava en la necessitat de fixar per a cada comarca la raça més convenient sots el punt d'obrir zootènic.

En segon lloc per aquelles comarques que posseïen una raça autòctona, la propagació i millora de la mateixa solament pod'ia obtenir-se emprant en la reproducció el mètode anomenat de selecció.

Oriental, depurar, fixar, seleccionar les races. Veu's aquí el programa que de moment s'imposava la Mancomunitat.

Produir llet amb vaques que probablement no transmetrien llurs qualitats a la descendència, o produir treball o carn pel moment, sens pensar en l'avenir, era cosa que la Mancomunitat jutjà contrapudent, i és per això que en lloc de celebrar

Vall d'Aran. El Concurs bovi es celebrà en un prat

Concursos de rendiment, dedicà els seus esforços únicament als de reproductors.

Cal primer tenir la màquina, la bona màquina. Després, ja és veurà la manera d'augmentar o de perfeccionar la producció.

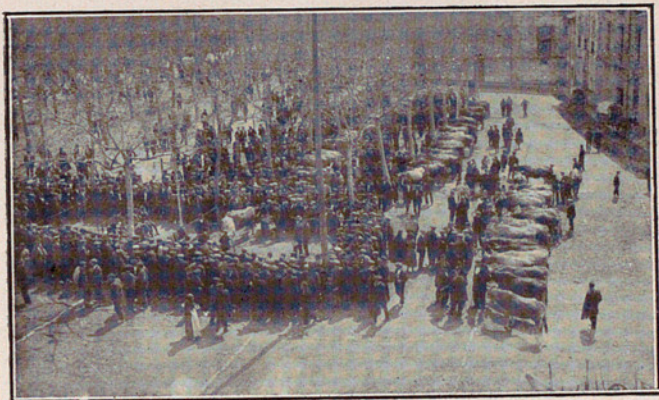
Assenyalament de tipus comarcals

En el programa de cada Concurs s'ha descrit el tipus d'animal que es desitjava premiar.

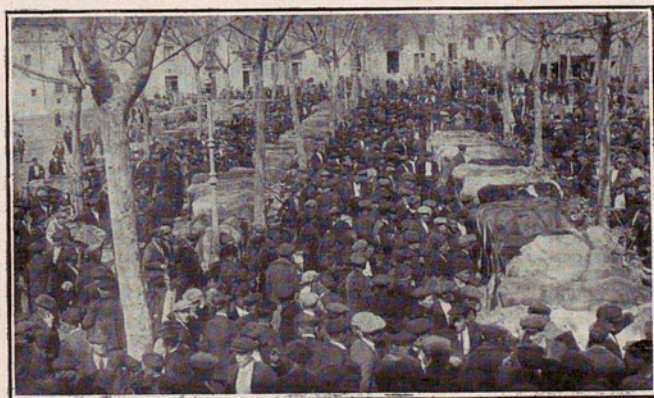
No hi hagut mai en els nostres Concursos l'aspiració de que fossin pel nombre d'animals exegeradament correspostos.

Un Concurs és un acte en honor de la qualitat,
no de la quantitat.

Amb la descripció del tipus a premiar s'evitava

Vista de conjunt del Concurs bovi de la Garrotxa

El públic encuriósot revisant els reproductors presentats en el Concurs bovi de la Garrotxa

que es menessin animals a Concurs pertanyents a tipus considerats inadequats a la cria i explotació de la comarca.

La descripció del tipus constitueix un motiu d'instrucció. El ramader comprovant davant l'animal els caràcters exigits, practica una lliçó de morfologia.

A cada segon Concurs s'ha observat que els ramaders menaven solament reproductors que s'ajustessin molt al tipus descrit.

En algunes comarques, com a Pallars, el segon Concurs llaner fou un exemple d'aquesta compren-

Renglera de marrans. Segon Concurs de la Sagarra

sió. Tant és així, que el Jurat tingué molta feina en poguer assenyalar quin dels ramats presentats era millor que l'altre.

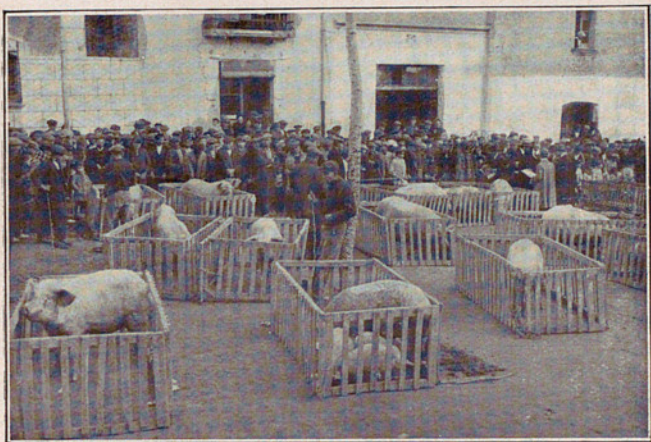
D'aquesta forma la Mancomunitat esperava arribar a la unificació de tipus comarcals.

Els premis

Els premis són en metàl·lic. Els objectes arístics, els diplomes d'honor, etc., són excluits.

Les quantitats que és donen per premi representen un tant per cent molt alt de la valor dels

reproductors. Alguns primers premis superen el preu de l'animal.

Una part del Concurs porquí del Vallès

En el Concurs porquí del Solsonès

Donar premis petits hauria equivalgut a tenir els Concursos deserts, a no poder exigir cap obli-

gació als propietaris premiats i a treure tota l'eficàcia que s'esperava dels Concursos.

Mancomunitat de Catalunya

SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

SERVEIS DE RAMADERIA

CONCURSOS

PER A LA MILLORA DE L'ESPÈCIE
CAVALLINA I DE L'ESPÈCIE PORCINA

...

La MANCOMUNITAT DE CATALUNYA, desitjant contribuir al perfeccionament de la Ramaderia nacional, anuncia dos Concursos de reproductors, un de l'espècie cavallina i un altre de l'espècie porcina, per a la comarca zootècnica de Tortosa.

El Concurs cavallí es celebrarà a la ciutat de Tortosa el dia 30 de juny de 1922, en el Passeig de l'Ebre, a les nou en punt del matí.

El Concurs porquí, en el mateix lloc i hora l'endemà, dia 30.

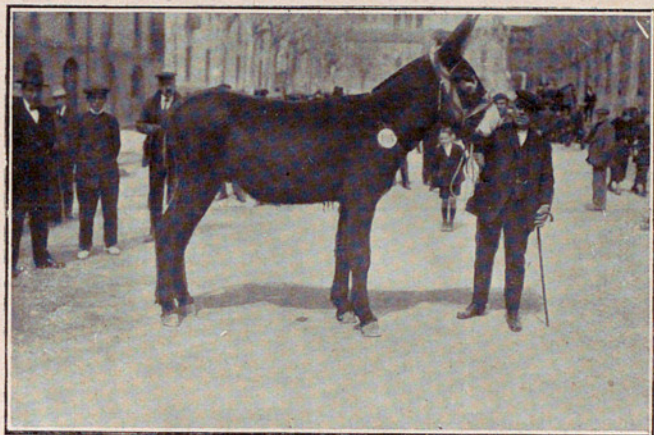
Ambdós Concursos es regiran per les Bases següents.

- I. Els ramaders que roenar bestiar als Concursos hauran d'ésser veïns de la comarca zootècnica de Tortosa, la qual comarca comprèn tots els municipis que integren el partit judicial de Falset i el de Tortosa.
- II. Els reproductors farà més de tres mesos que residixin a la comarca.
- III. Els animals de l'espècie cavallina que es presentin a Concurs hauran de tenir, de tres a dotze anys, considerant-se que en tenen tres, si les pales permanents han existit, i més de dotze, si les pales són triangulars.

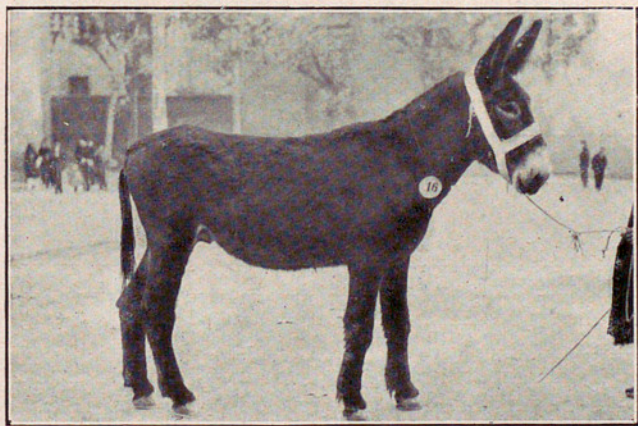
La primera plana del programa d'un Concurs

Cap ramader, per cinquanta o cent pessetes s'hauria molestat a menar al Concurs un semental de les grans espècies.

Per a l'espècie cavallina els premis van de 500 a 3,000 pessetes ; per a la raça asinal, de 300 a 2,500

Guarà premiat en el Concurs de la Plana de Vich

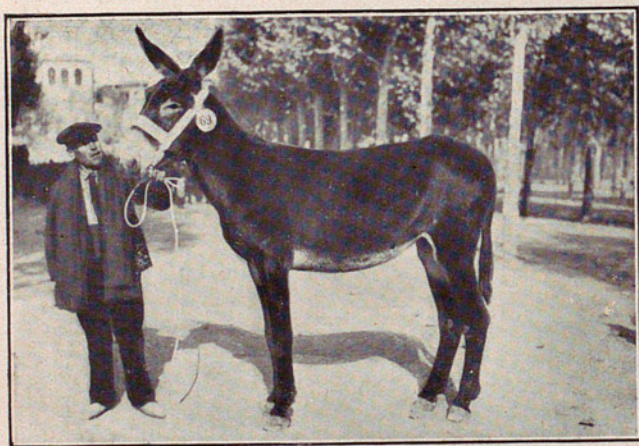

Guarà premiat en el Concurs de la Plana de Vich. (Segon de l'espècie asinal)

(el pròxim Concurs el primer premi hauria pujat a 5,000) ; pels bovins, de 200 a 1,000 ; pels ovins, de

100 a 250 ; pel bestiar porquí de 75 a 500 i per l'avi-
ram i conills de 15 a 150 pessetes.

Els premis dels reproductors mascles són im-
portants perquè en certa manera, devenen uns se-
mentals públics al servei de la Mancomunitat, estal-
viant així el capital que s'hauria d'invertir en la
compra d'un gran nombre de reproductors, amb el
consegüent personal per cuidar-lo i les despeses d'a-
limentació de dits animals.

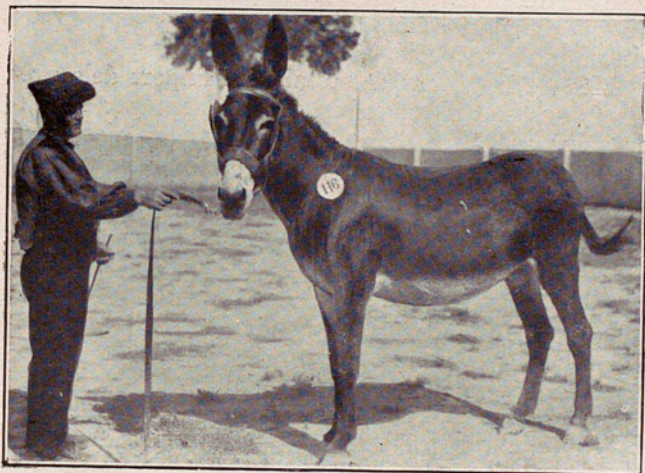
Somera de dos anys premiada en el Concurs de la Plana de Vich
(Segon de l'espècie asinal)

Per regla general, el ramader que posseeix un se-
mental té una certa coneixença dels animals, co-
neixença que en els mateixos Concursos pot aug-
mentar.

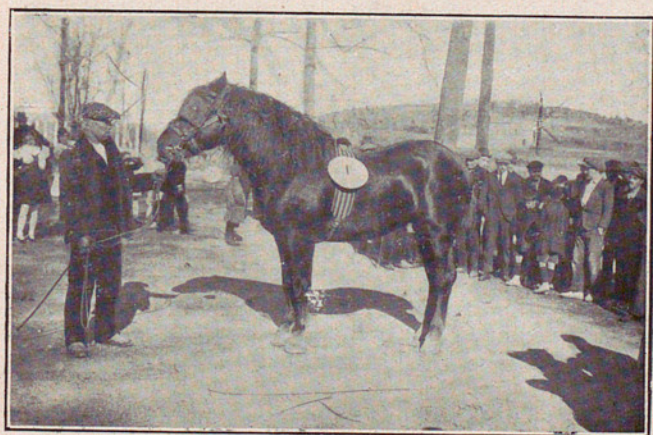
Si la Mancomunitat tingués establerts varis Di-
pòsits de sementals per a totes les espècies i races
ramaderes, la capacitat tècnica del ramader en lo que
és refereix a la coneixença d'animals probablement
disminuiria.

Entre tenir bons sementals o bons ramaders, l'e-
lecció no és dubtosa.

Que els homes cntenguin força en les qüestions que els pertocuen, això és essencial ; l'obra, el resul-

Somera premiada en el Concurs d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda

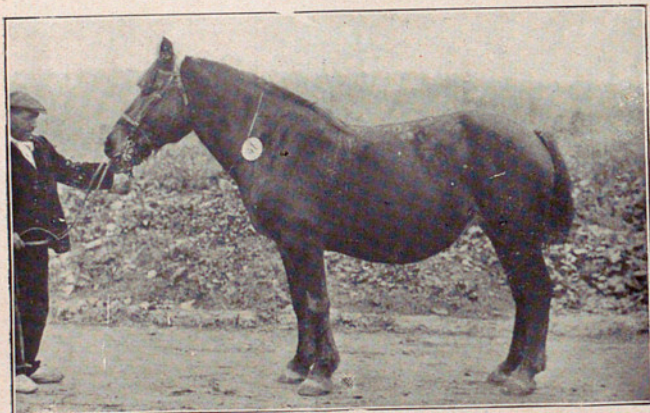
Semental premiat en el Concurs del Baix Empordà

tat d'aquesta coneixença o tècnica, que en aquest cas és el bon reproductor, eixirà naturalment.

Subjectes a premiar

El criteri que ha presidit la distribució dels premis ha estat de concedir-los només que al animals aptes a la reproducció.

Més de la meitat del total de l'import dels premis és destinat als mascles, no solament per la major valor que tenen en quasi totes les espècies, sinó perquè també se'ls exigeix una prestació superior a la de les femelles.

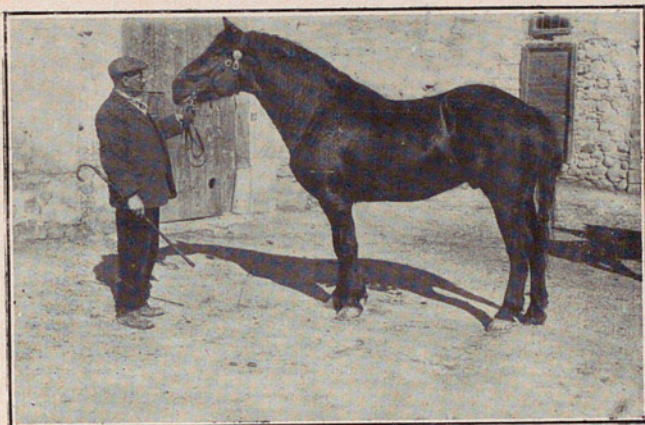

Euga premiada en el primer Concurs de l'Alt Empordà

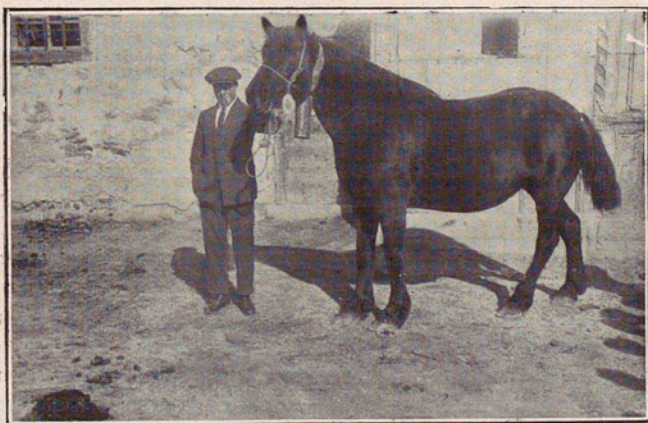
Es pretenia amb els forts premis consignats per a mascles que, aquells que es podien adquirir a l'estranger, els propietaris mateixos s'aventuresin a comprar-los. Pel contrari, aquells altres que es crien per l'exportació, que per mor del premi, fossin retinguts i deixessin llavor abans de marxar a l'estranger.

Pels mascles s'estableix una gradual categoria de premis. Tot animal premiat, pot optar en altres Concursos a premis majors dels obtinguts. És cer-cava en això, que el reproductor jove premiat sigués guardat per un altre Concurs, puix en la pràctica

això significava que amb seguretat l'animal prestaria un servei a la comarca durant dos anys i de tres

Semental premiat en el Concurs de Cerdanya

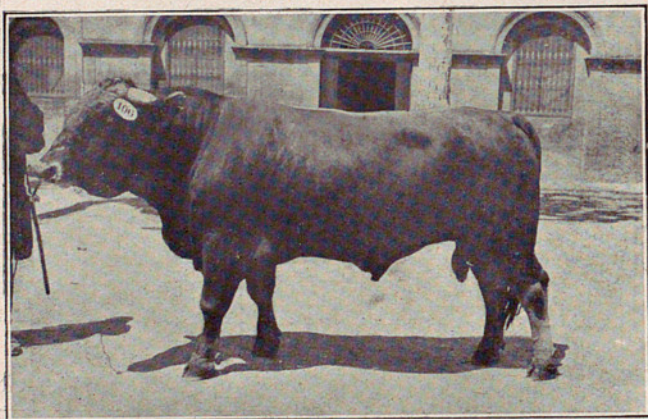
Euga premiada en el Concurs de Cerdanya

si tornava a ésser premiat en el següent Concurs.

Per les femelles, una sola categoria de premis, és

a dir, una femella premiada no podia tornar a presentar-se a un altre Concurs.

Les femelles bones criadores solen ésser conservades pels ramaders. En canvi, els mascles de determinades espècies, prematurament se'ls treu de la reproducció.

Toro, schwyz, premiat en el Concurs de la Plana de Vich

Hi haurà molt bestiar al Concurs?

Fora dels Concursos de la Mancomunitat, a tot arreu, és condició prèvia la inscripció, és a dir, comunicar a una oficina o comissió el nombre d'animals que es menaran a Concurs, nom del propietari, poble, etc.

Això de signar o firmar, mal sigui una fulla d'inscripció, és cosa que desagrada al pagès. Ell té les seves raons per a procedir així, i exposar-les seria llarg. El que és evident, que no gusta comprometre's per escrit.

Atenent aquest fet, el convit a un Concurs és a les nou del matí. I qui no hi és, no s'hi compta.

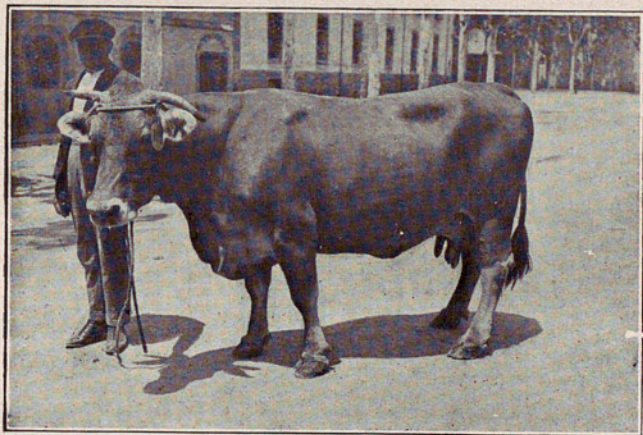
És per això que mai es pot saber si tal o qual Concurs serà lluit o poc nombrós.

El nom no cal saber-lo

Arriben els animals al Concurs i ocupen el lloc que s'indica a llur conductor.

No es pregunta de qui són els reproductors, ni d'on vénen.

Si per cas algun inexpert vol dir-ho, se li respon que no interessa saber-ho.

Vaca suïssa premiada en el Concurs de la Plana de Vich

Els reproductors que no s'eliminen al primer examen se'ls penja un número d'ordre al coll.

Si resulten premiats, solament llavors, després de proclamat el veredict, es pren el nom del propietari. Els propietaris de reproductors no premiats se'n van, sense que se sàpiga com se deien ni de quin poble venien.

El Jurat

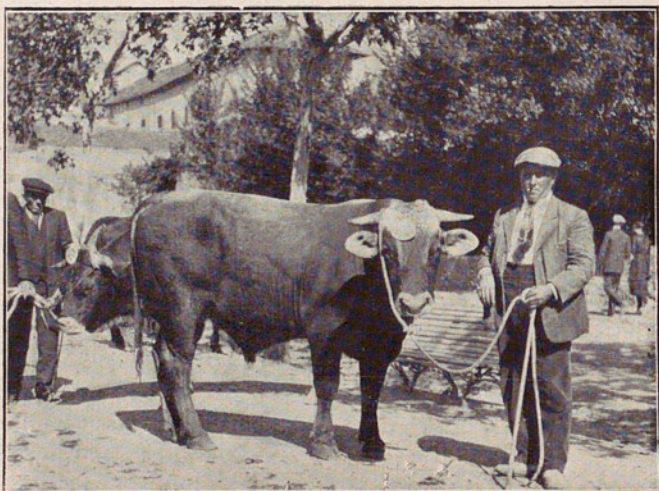
El Jurat pot ésser compost de varies persones o per un Jutge únic. Aquest últim és força comú a Anglaterra i Amèrica.

El Jutge únic és, potser, únicament viable, en

els països de forta educació ramadera, i a més amb una tradició ininterrompuda de justícia.

A Catalunya no ens trobem amb les condicions dels alludits països. Calia ajustar-nos a la realitat.

Els Jurats compostos, estan formats per regla general de tres o de cinc individus. Un Jurat de cinc membres és massa nombrós, difícil a vegades

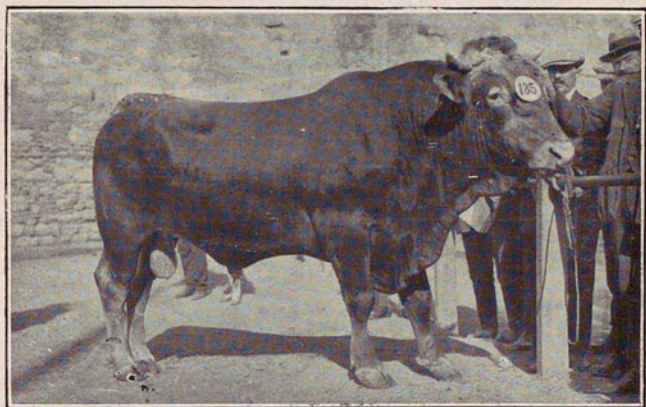
Brau, de raça schwyz, premiat en el primer Concurs d'Urgellet

de recrutar llurs membres i sempre costós el desplaçament.

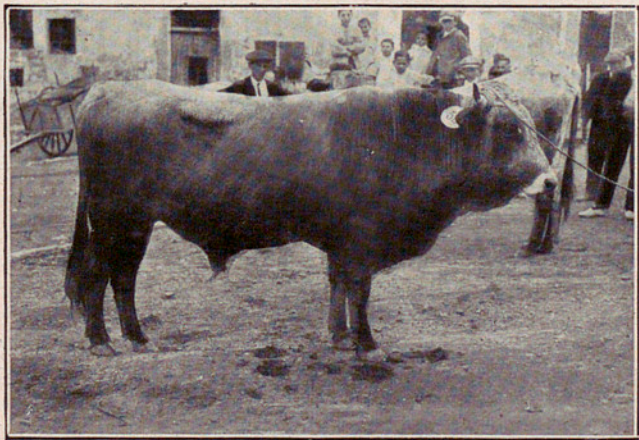
Un Jurat format per tres individus esvaeix les susceptibilitats que podrien existir amb el Jutge únic i és més factible llur nomenament.

Els Jurats que actuen en els Concursos de la Mancomunitat estan compostos de President, que sol ésser sempre un propietari ramader que tingui bestiar de la mena del qual es fa el Concurs; d'un Vocal, que invariablement és veterinari, i del Secretari, que acostuma ésser un funcionari dels Serveis de Ramaderia.

És ja un costum que el Jurat sigui foraster de la comarca on ha d'actuar. Aquesta regla té molts

Toro, de raça marinera, premiat en el Concursos de Gironès i Selva

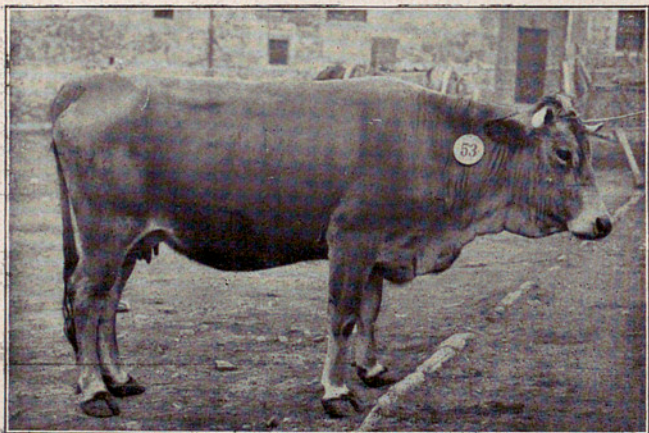
Toro de raça catalana, premiat en el Concurs de la Garrotxa

aventatges. Si es nomenés un Jurat d'individus que fossin de la comarca on es celebra el Concurs, amb tota seguretat que no hi hauria mai un

veredictes que fos tingut per just. Entre el propietari premiat i el Jurat la malícia pública establiria unes relacions insospitades.

Pel ramader, un Jurat sense cap relació en la comarca té més garantia que un de format per persones conegudes.

Els resultats excellents obtinguts procedint en aquesta forma, confirmen les suposicions que s'havien fet abans de començar els Concursos.

Vaca, de raça catalana, premiada en el Concurs de la Garrotxa

Mètodes de qualificació

Existeixen una sèrie de mètodes de qualificació els quals fundamentalment es redueixen a tres: el senzillament visual; el de punts; el de mides.

Pel primer, els animals són apreciats a cop d'ull i el jutge no es sotmet a cap altra regla que el seu lliure arbitri.

El mètode de punts consisteix en dividir l'animal en diverses regions o aptituds per cada una de les quals s'assigna un màxim de punts. El jutge pot

concedir de zero al màxim de punts per vàries o totes les regions.

El mètode de medicions parteix del fet d'existir un tipus ideal reducible a un cert nombre de mides. Quan les mensuracions obtingudes més s'acosten a les mides prèviament assenyalades, més prop de la perfecció es troba l'animal.

La Mancomunitat ha adoptat un sistema mixte.

Marrà premiat en el segon Concurs del Pallars

El jurat practica tres exàmens. El primer és d'eliminació. Totes aquelles bèsties que no s'ajusten al tipus descrit en el programa, o les que per altres causes es reconeix unànimament que no són mereixedores de premis, immediatament se les declara fora de Concurs.

Els animals que resten al Concurs, després de practicada la primera eliminació, se'ls penja un número d'ordre i a seguit comença el segon examen, que es realitza pel mètode de punts. Una fulla de qualificació donarà exemple de com se procedeix.

MANCOMUNITAT

DE CATALUNYA

SERVEIS DE RAMADERIA

CONCURS PER A LA MILLORA DE L'ESPÈCIE BOVINA

..... de de 192.....

Fulla de qualificació de que porta el n.º d'ordre

CONSIDERANTS	PUNTS DONATS A				OBSERVACIONS
	Màx.	EL TORO	Màx.	LA VACA	
Cap	5		5		
Orelles	3		3		
Expressió de la mirada	5		3		
Coll	5		3		
Pit	10		10		
Espinada	5		3		
Ventre	5		5		
Anques	3		3		
Cua	3		3		
Membres	5		5		
Pelatge, coloració de les mucoses, pel·lles i banyes	5		5		
Orgues genitals aparents	7				
Braguer			10		
Finura de la pell	3		3		
Signes empírics	2		3		
TOTAL	66		66		

MIDES

Alçada a la creum.

» a la meitat dels dors»

Llargada»

Amplada de tes anques»

Perímetre toràcic»

» de la canyella»

Edad: anys

PELATGE:

Particularitats del cap:

Particularitats del cos i membres:

EL MEMBRE DEL JURAT,

Aquest Reproductor ha estat
citad en lloc,
havent-se premiat amb pfs.

El seu propietari és En
..... veí de

El Reproductor establa a
..... del poble de

Ha estat marcat amb l'arracada

L'últim examen va precedir de l'operació següent: després de sumar els punts obtinguts per cada animal es fan posar de rengle doble número de reproductors del nombre de premis que es poden donar.

Llavors comença l'examen final. Es dona un cop d'ull a aquests reproductors que són els que major nombre de punts han assolit, i els que es consideren inferiors, es fan apartar. Una operació in-

Ramat d'ovelles premiat en el Concurs del Pallars

versa segueix: els millors es van agrupant i entre ells van establint-se les graduacions o categories.

Així els Jurats dels Concursos de la Mancomunitat exerceixen metòdicament una apreciació dels reproductors que, per la seva senzillesa, és seguida i compresa per tots els ramaders.

En el primer examen s'exclouen tots els animals que no són de la raça o tipus que es demana; els de fora talla; els tarats; els que presenten vicis de conformació i els que no es troben en l'edat que s'exigeix.

Amb el segon examen es preté que els jutges es fixin amb detall en l'animal que han de judicar.

Finalment, una comparació entre els subjectes considerats anteriorment com els millors, rectifica judicis fets isoladament i posa costat per costat i per ordre els reproductors que s'han de proclamar premiats.

L'actuació a la vista del públic i netament justiciera fa que els veredictes dels Jurats siguin sempre ben rebuts.

Un petit discurs de crítica del Concurs per un dels membres del Jurat, abans de fer-se públic el veredict, completa la lliçó pràctica que en la qualificació es preté donar als ramaders que l'hagin de menester.

Obligacions dels propietaris

Els propietaris que han tingut animals premiats cobren, a l'acte, una part del premi.

Si volen cobrar la resta, precisa que acceptin determinades obligacions que es concreten : deixar marcar amb un botó l'orella esquerra de l'animal ; si el reproductor és mascle, cobrir un cert nombre de femelles ; si és femella que sigui fecundada per un reproductor premiat i en nàixer la cria avisar als Serveis de Ramaderia per a marcar els productes si convé.

La marca a l'orella equival a una identificació.

Les cobricions exigides és perquè a la comarca quedi llavor del reproductor premiat.

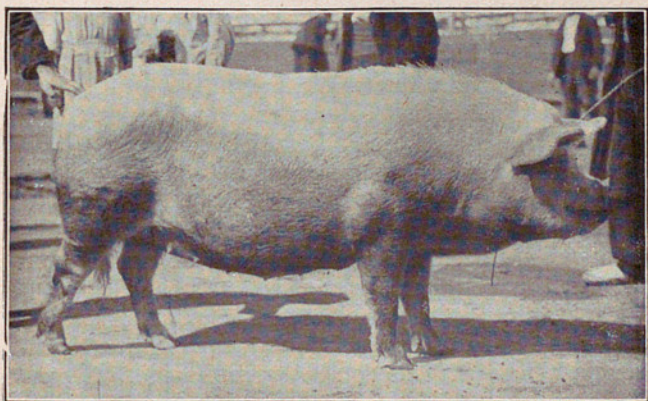
De les femelles premiades i cobertes per reproductor premiat es practica una selecció conscient.

De manera que la llavor del mascle fructificant en femelles no premiades millora la raça o les pro-

pietats del bestiar de la comarca en general, i els productes de reproductors premiats poden començar a ésser els orígens d'una població selecta.

Inspeccions

Del compliment de les susdites obligacions en tenen compte les Associacions agrícoles i ramaderes i

Truja premiada en el Concurs de la Garrotxa. (Segon Concurs porquí)

en particular els funcionaris dels Serveis de Ramaderia, els quals de tant en tant practiquen visites als reproductors premiats.

Llibres genealògics

Els fills de reproductors premiats, a instància de llurs propietaris, s'inscriuen en Llibres registres o genealògics.

Aquests llibres, complement de la selecció i dels Concursos, són els primers que en forma continua i general es porten a Catalunya.

II. COL·LABORACIONS ALS CONCURSOS

«Asociación general de Ganaderos del Reino»

La Junta Regional de l'«Asociación de Ganaderos del Reino», en 1919 i 1920, disposant d'una certa quantitat per a celebrar Concursos, acordà fer-los en col·laboració amb la Mancomunitat.

La dita Junta Regional prengué part en els Concursos següents :

Cerdanya, per a l'espècie cavallina.

Urgellet, per a l'espècie bovina.

Urgell i Segrià, per a l'espècie bovina.

Ripollès, per a l'espècie porcina.

Pons, per a l'espècie porcina.

La col·laboració de la Junta Regional no desvirtuava en res l'acció de la Mancomunitat, ans al contrari, en certa manera la completava.

La Mancomunitat en els referits Concursos es comportava com si actués isoladament pel que fa referència a la quantitat total de premis i en la seva distribució.

La Junta Regional premiava les millors cries ja lactant o menors de dos anys, destinades a devenir subjectes escollits per a la futura reproducció. També s'havien donat alguns premis a lots de femelles adultes d'un mateix propietari a l'objecte d'estimular la homogeneïtat.

D'ençà dels Concursos de la Mancomunitat, la Junta Regional de l'«Asociación general de Ganaderos» no ha celebrat cap més Concurs a Catalunya.

L'Ajuntament de Girona

L'Ajuntament de Girona que d'uns deu anys a aquesta part ve celebrant un Concurs anual, quan la Mancomunitat anuncià celebrar el primer en la

comarca de Gironès i Selva, l'Ajuntament deixà de celebrar el Concurs per si sol, fent-lo amb el de la

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

SERVEIS DE RAMADERIA

CONCURS PER A LA MILLORA DELS ANIMALS DE CORRAL
a la comarca del PLA DE BARCELONA

La MANCOMUNITAT DE CATALUNYA amb la col·laboració de l'ASOCIACION GENERAL DE GANADEROS DEL REINO convida als criadors de gallines anecs i conills al Concurs que es celebrarà a PRAT DE LLOBREGAT el dia 27 de febrer de 1921 a les nou en punt del matí. Poden presentar animals al Concurs tots els veïns dels municipis següents:

Barcelona	Cornella	Papiol	Sant Feliu de Llobregat	Sua Coloma de Gramanet
Badalona	Espolques	Prat de Llobregat	Sant Joan Despi	Sua Creu d'Older
Begues	Gava	Sant Adrià del Besòs	Sant Just Desvern	Sarrià
Castelldefels	Hospitalet de Llobregat	Sant Andreu de la Barca	Sant Martí de Torrelles	Vallirana
Gervell	Molins de Rei	Sant Boi de Llobregat	Sant Vicenç dels Horts	Viladecans
Corbera	Palau	Sant Climent de Llobregat	Sua Coloma de Gervell	

PREMIS

GALLS I GALLINES (Preu ros)	ANECS (del país)	CONILLS (penjaig gris argentat)
Un lot d'un gall i dues gallines 150 Ptes	Un lot d'un mascle i dues femelles. 75 ptes.	MACLES. Un premi de 100 Ptes.
Un lot id. id. 125 "	Un lot id. id. 50 "	Un premi de 75 "
Un lot id. id. 100 "	Dos lots id. id. a 25 ptes. 50 "	Dos premis de 50 ptes. 100 "
Dos lots id. id. a 75 ptes. 150 "		FEMELLES: 10 premis de 15 ptes. 150 "
Cinc lots id. id. a 50 ptes. 250 "		
775 ptes.	175 ptes.	425 ptes.

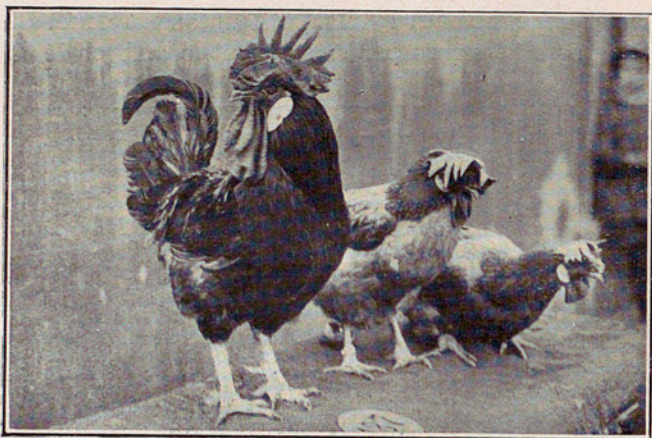
TOTAL: 1,375 PESSETES

A tots els Ajuntaments, Sindicats i demés Associacions agrícoles i ramaderes se'ls ha remès grames petites on es trobaran detalladament les condicions del Concurs.

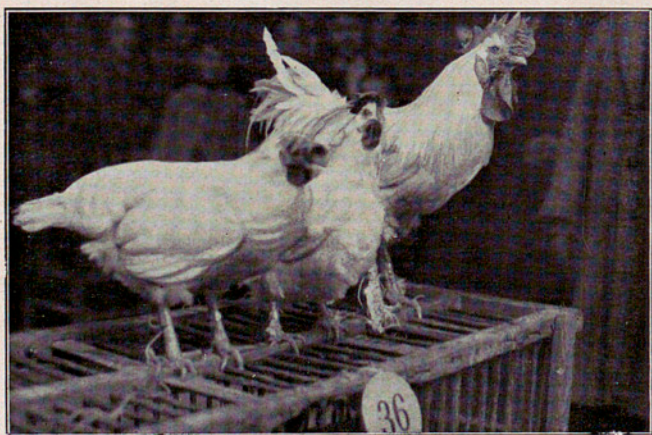
L'any que ve es tornarà a celebrar un altre Concurs com aquest

El cartell d'un Concurs realitzat amb la col·laboració de l'«Associación General de Ganaderos del Reino»

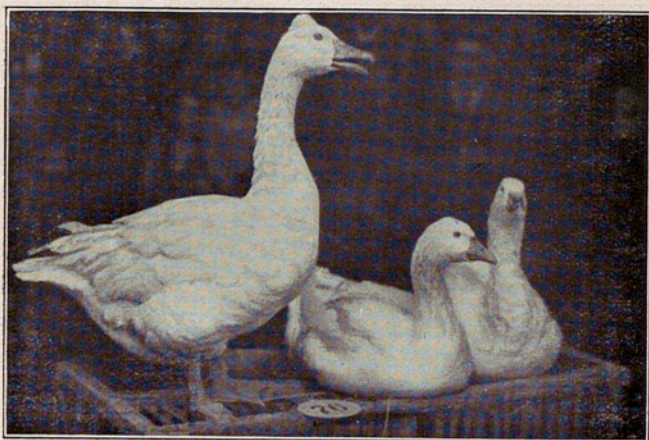
Mancomunitat i en forma semblant a la col·laboració de l'entitat abans expressada.

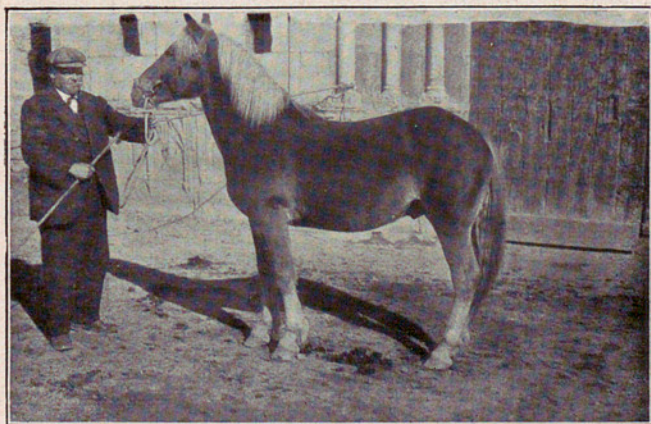
Un gall i dues gallines de la raça Prat premiats en el segon Concurs del Pla de Barcelona

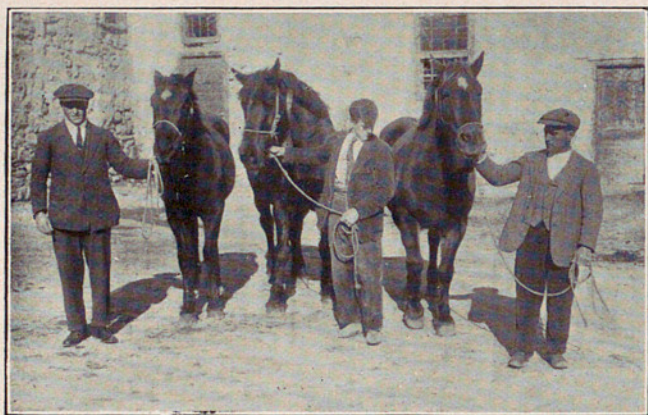
Un gall i dues gallines premiats en el Concurs del Baix Empordà
(Raça empordanesa blanca)

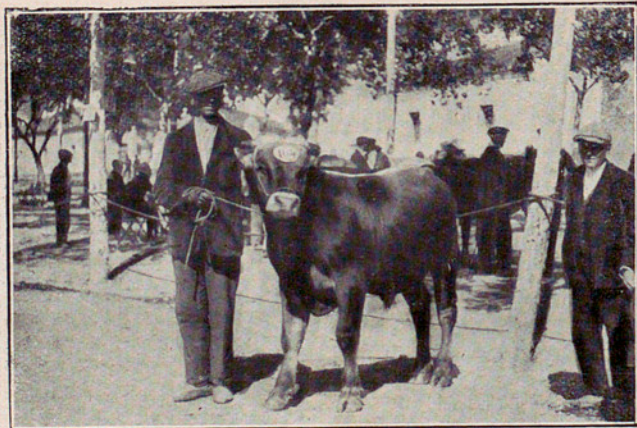
Oc i oques premiats en el Concurs del BaixEmpordà

Poltre premiat per l'«Asociación General de Ganaderos del Reino» en el Concurs de Cerdanya realitzat amb col·laboració de la Mancomunitat

Lot d'eugues premiades per l'«Asociación General de Ganaderos del Reino»
en el Concurs celebrat a Cerdanya junt amb la Mancomunitat

Vedell premiat per l'«Asociación General de Ganaderos del Reino» en el
primer Concurs bovi d'Urgellet celebrat, fet conjuntament amb el de la
Mancomunitat

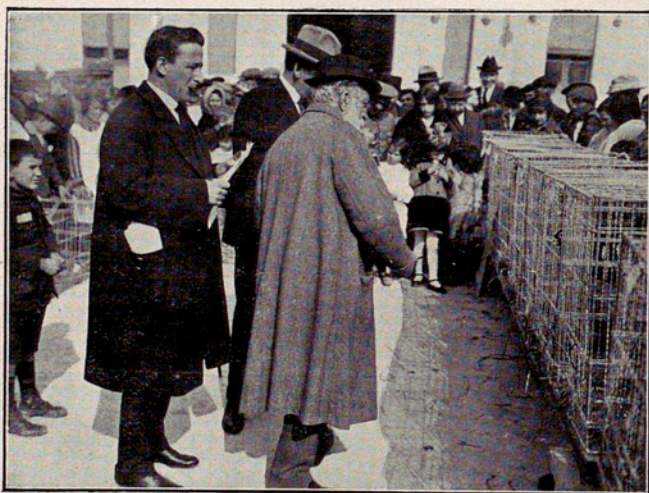
Vedelles premiades en el Concurs d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda, organitzat conjuntament per la Mancomunitat i l'«Asociación General de Ganaderos del Reino»

Porcellada premiada per l'«Asociación General de Ganaderos del Reino», en el Concurs de Ripollès, Valls de Ribes i Camprodón, celebrat amb col·laboració de la Mancomunitat

Collaboracions indirectes

El Consell provincial de Foment de Girona, d'ençà dels Concursos de la Mancomunitat cada any destina una quantitat a subvencionar a propietaris de sementals que han estat premiats l'any anterior en Concurs públic.

Aspecte parcial d'un Concurs d'aviram del Pla de Barcelona, celebrat amb l'«Asociación General de Ganaderos del Reino»

No practicant-se altres Concursos que els organitzats per la Mancomunitat, està clar que les subvencions eren per reproductors premiats en dits Concursos.

La Mancomunitat celebrant els Concursos any per altre, quedava doncs, un any que en tal comarca no hi havia cap estímulo pels bons sementals particulars per a la cobrició.

Una prima de conservació fou assignada pel Consell provincial de Foment als propietaris de di-

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Serveis Tècnics d'Agricultura

SERVEIS DE RAMADERIA

CONCURS PER A LA MILLORA BOVINA DE LES RACES MARINESCA I SUISSA A LA COMARCA ZOOTÈCNICA DEL GIRONÈS I LA SELVA

LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA amb la COL·LABORACIÓ DE L'EXCM. AJUNTAMENT DE GIRONA convoca als ramaders a menar toros i vaques al Concurs que haurà lloc a la ciutat de GIRONA el dia 4 de novembre, a les 9 en punt del matí, al Passeig de Sant Francesc.

Poden presentar animals al Concurs tots els veïns dels municipis indicats en els prospectes de mà.

PREMIS

DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA:

RACA SCHWITZ O SUISSA		RACA MARINESCA O MARINERA	
Un toro	1.000 pes.	Un toro	600 pes.
Un toro	800 -	Un toro	400 -
Un toro	650 -	Un toro	650 -
5 vaques a 500 pes. cadà una	2.500 -	5 vaques a 400 pes. cadà una	2.000 -
	4.900 pes.		4.300 pes.

TOTAL: 9.200 PESSETES

DE L'EXCM. AJUNTAMENT DE GIRONA:

Un anyell (vedell d'un any) cur	300 pes.	Un anyell (vedell d'un any) marinesc	300 pes.
Un anyell (vedell d'un any) id.	200 -	Un anyell (vedell d'un any) id.	200 -
	500 pes.		500 pes.

TOTAL: 1.000 PESSETES

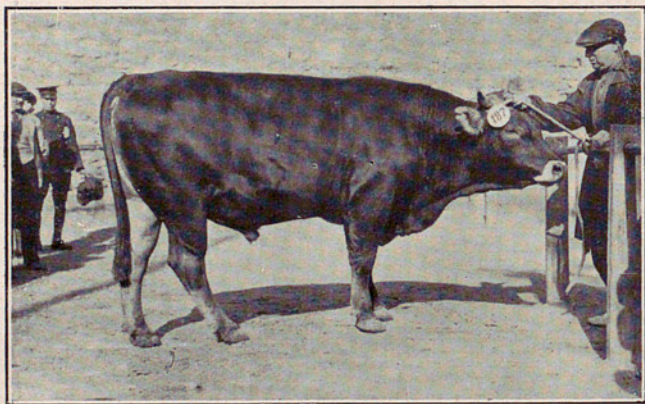
A tots els Ajuntaments i Sindicats Ramaders i Agrícoles se'ls ha remès prospectes de mà, on es trobaran totes les condicions del Concurs.

D'aquí a dos anys es tornarà a celebrar un Concurs com aquest

Un Concurs amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona

versos sementals per a la cobrició gratuïta d'un cert nombre de femelles.

Aquesta mateixa entitat en el moment d'escriure aquestes ratlles, té en projecte celebrar cinc Concursos d'aviram en els caps de partit de la província, seguint anàlogues orientacions que les establertes per la Mancomunitat, pel que es refereix al criteri raciològic.

Bravatell suís que en el Concurs organitzat per la Mancomunitat en el Gironès i Selva obtingué un premi de l'Ajuntament de Girona

III. LLISTA DE CONCURSOS CELEBRATS

COMARCA	POBLACIÓ	DATA		ESPÈCIE O RAÇA	Quantitat total en premis
					<i>Ptes.</i>
Vallès	Granollers	10 abril	1919	Boví suis	9,250
Garrotxa	Olot	8 set.	>	Porquí	4,875
Pallars	Esterrí d'Aneu	20 oct.	>	Llaner país	4,675
Baix Empordà	La Bisbal	1 febrer	1920	Cavalli	9,000
Plana de Vich	Vich	5 abril	>	Asinal	9,000
Urgell, Segrià i Pla de Lleyda	Lleyda	18 maig	>	Cavalli	9,000
Tortosa	Tortosa	28 juny	>	Cavalli	9,000
Urgellet	Seu d'Urgell	26 set.	>	Boví suis	5,150
Cerdanya	Puigcerdà	31 oct.	>	Cavalli	9,000
Alt Empordà	Figueres	31 des.	>	Cavalli	9,000
Ripollès, Valls de Ribes i Camprodon	Ripoll	6 gener	1921	Porquí	2,175
Pla de Barcelona	Prat de Llobregat	27 febrer	>	Aviram i conills	900
Mig Segre	Pons	3 març	>	Porquí	2,175
Urgell, Segrià i Pla de Lleyda	Balaguer	6 març	>	Boví suis	9,250
Segarra	Sta. Coloma Queralt	21 març	>	Llaner país	4,675
Vallès	Granollers	10 abril	>	Boví suis	9,250
Bergadà	Berga	5 juny	>	Boví suis	5,150
Plana de Vich	Vich	19 juny	>	Boví suis	9,250
Garrotxa	Olot	18 set.	>	Porquí	4,875
Urgell, Segrià i Pla de Lleyda	Mollerusa	25 set.	>	Asinal	9,000
Ripollès, Valls de Ribes i Camprodon	Ripoll	16 oct.	>	Llaner	2 375
Pallars	Esterrí d'Aneu	20 oct.	>	Llaner	4,675
Vall d'Aran	Viella	22 oct.	>	Boví suis i país	5,150
Gironès i Selva	Girona	4 nov.	>	Boví suis i país	9,250
Alt Empordà	Figueres	6 nov.	>	Porquí	3,400

COMARCA	POBLACIÓ	DATA		ESPÈCIE-RAÇA	Quantitat total en premis
					Ptes.
Plana de Vich	Vich	13 nov.	1921	Asinal	9,000
Baix Empordà	La Bisbal	27 nov.	»	Cavalli	9,000
Penadès	Vilafranca Penadès	21 des.	»	Aviram i conills	900
Vallès	Mollet	21 gener	1922	Porqui	4,675
Baix Empordà	La Bisbal	12 febrer	»	Aviram i conills	900
Pla de Barcelona	Gavà	19 febrer	»	Aviram i conills	900
Pla de Bages	Manresa	26 març	»	Porqui	2,175
Garrotxa	Olot	17 abril	»	Boví país	5,150
Solsonès	Solsona	30 abril	»	Porqui	2,175
Urgell, Segrià i Pla de Lleyda	Lleyda	28 maig	»	Cavalli	9,000
Tortosa	Tortosa	29 juny	»	Cavalli	9,000
Tortosa	Tortosa	30 juny	»	Porqui	2,175
Segarra	Sta. Coloma Queralt	27 agost	»	Llaner	4,675
Urgellet	Seu d'Urgell	24 set.	»	Boví suís	5,150
Urgellet	Seu d'Urgell	25 set.	»	Porqui	2,175

DISTRIBUCIÓ DELS CONCURSOS PER ESPÈCIES I RACES

8 de cavallins
 3 d'asinals
 6 de boví suís
 2 de boví país
 2 de boví mixtes (país i suís)
 10 de porquins
 5 de llaners
 4 d'aviram i conills
 Total 40 concursos

Els dos últims concursos de l'Urgellet, no es pogueren celebrar per impedir-ho la guàrdia civil.

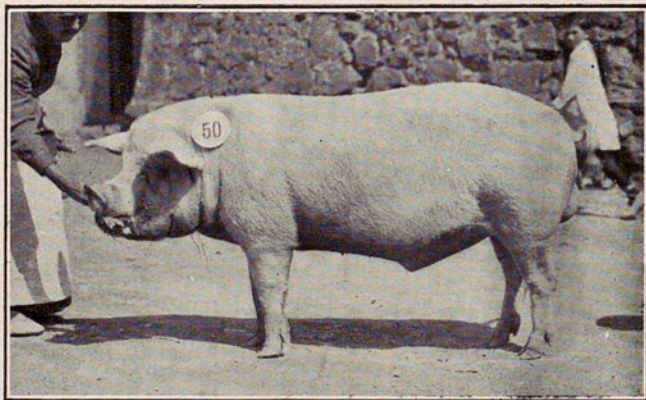
Mapa dels Concursos celebrats

IV. RESULTATS OBTINGUTS

Tasca llarga

La naturalesa dels subjectes a millorar no és gens a propòsit per anar de pressa.

Una carretera intransitable, amb una reforma radical es converteix en un passeig ; unes aigües tèr-

Verro d'un any premiat en el Concurs de la Garrotxa, fill de reproductors premiats en l'anterior Concurs

boles, corretgides per uns filtres, poden devenir de primer ordre.

Però la millora de una collectivitat vivent en la qual el progrés s'ha de realitzar per medi de generacions successives, no es pot assolir ni a la primera, ni a la segona, ni a la tercera generació. Es pot si, obirar alguns indicis prometedors, però el progrés sensible, palpable fins per la gent profana, anant de pressa, no es pot notar fins a la quarta generació.

Estant com estàvem en el començament, pels

èquids i bovins, per exemple, encara no hi ha hagut temps material per a que els fills de reproductors premiats hagin arribat a l'edat en què s'és apte per a reproduir-se.

En les espècies que es reproduïxen més de pressa, l'ovina i la porcina, s'ha observat un progrés apreciable, i ja s'ha pogut veure com els Concur-

Una mostra dels resultats de la selecció. Aquests formosos xais o corders de vuit mesos són fills de reproductors premiats en el primer Concurs del Pallars

sos per si sols constitueixen un instrument poderós de regeneració del bestiar.

Els animals fills de la reproducció per selecció, representen el començament d'una progressió aritmètica, limitada a la quinta o sexta generació. De manera que, si els primers productes obtinguts d'animals premiats en Concursos, la seva valor de millora és 1, les següents seran 2, 4, etc.

Els plançons puguen ufanosos; mes, que ningú pretengui, siguin els que siguin els medis que s'utilitzin, que els arbres de tres anys en representin vint.

Compra d'animals premiats

Molts dels reproductors premiats en Concursos de la Mancomunitat han estat venuts de seguida a preus superiors a la valor real dels mateixos.

Sovint també els Serveis de Ramaderia reben lletres demanant la llista dels propietaris premiats de tal o qual Concurs a l'objecte de dirigir-s'hi directament per a visitar llurs estables i efectuar compres.

Els animals premiats són tinguts en molta estima

El ramader que posseeix un reproductor premiat el té en la major estima. El comprador aprecia així mateix l'animal la bondat del qual ha sigut reconeguda públicament.

Es natural que aquesta doble estima augmenti la valor dels reproductors premiats.

Així, el propietari de reproductors premiats té un guany moral, representat pel fet d'haver obtingut un o més premis. I té dos beneficis materials, un per la quantitat del premi i l'altre per la valor superior que ha adquirit el reproductor.

V. PROJECTES

Fira de guarans

Essent indiscutible que els guarans de raça catalana són els millors del món, calia reforçar encara l'organització comercial de que s'ha parlat més enera.

Amb elements prestigiosos de la Plana de Vich s'havia ja enraonat abastament i convingut que s'havia de portar a la pràctica el següent projecte :

El mateix dia de celebrar el pròxim Concurs de guarans es celebraria una fira exclusivament d'aquests reproductors.

Amb la deguda anticipació s'avisaria a tots els centres productors de mules del món per per a que acudissin a la fira.

Aquesta fira hauria tingut l'aventatge de reunir un centenar al menys de guarans que, per a veure'n només la meitat s'han d'esmerçar al menys vuit o deu dies.

La fira projectada que, ignorem que se'n faci altra de pariona al món, hauria tingut un èxit si, com s'esperava, els ramaders haguessin convingut efectuar les vendes a subhasta.

Concurs general a l'any 1925

S'havia convingut amb algunes entitats de Barcelona de celebrar a l'any 1925 un Concurs general de reproductors comprenent-hi totes les espècies.

Aquest Concurs hauria estat també d'indústries ramaderes.

Una grandiosa manifestació ramadera amb les indústries derivades hauria constituït segurament un poderós estímul per a ramaders i industrials i una de les exhibicions més importants de la futura Exposició.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Second block of faint, illegible text in the upper middle section.

Third block of faint, illegible text in the middle section.

Fourth block of faint, illegible text in the lower middle section.

Fifth block of faint, illegible text in the lower section.

TERCERA PART

6 - Els Concursos de bestiar

PERQUÈ S'HAN SUPRIMIT ELS CONCURSOS

La accisió

Els Concursos anunciats pel 24 i 25 de setembre d'enguany a Seu d'Urgell, per a la comarca de l'Urgell, un per a boví lleter i l'altre per a bestiar porquí, en intentar realitzar el primer aparegué en el lloc del Concurs la guàrdia civil i ordenà als conductors de bestiar que és retiresin del Concurs. El Concurs, doncs, era dissolt per la guàrdia civil.

Devant d'aquet fet, el Consell Permanent resolgué suspendre els Concursos.

La sèrie d'atacs als Concursos

La suspensió del Concurs a Seu d'Urgell per la guàrdia civil no constituïa un atac isolat als Concursos ramaders, sinó que representà el punt final de una sèrie d'escomeses, precisament dels qui pel lloc que ocupen, més obligats haurien d'estar a oferir-se en tot el que sigués foment de la Ramaderia.

Els Concursos obstaculitzats han sigut els següents :

El de Plana de Vich, de bestiar boví lleter, de 1921 ;

Els de Tortosa, de bestiar cavallí i porquí,
de 1922 ;

El de Segarra, de bestiar llaner, de 1922 ; i

El de Seu d'Urgell, de bestiar boví lleter i de
porquí.

Primer atac

El Concurs boví lleter de Vich estava anunciat pel dilluns de Pasqua florida, o sigui el 28 de març de 1921.

Alguns dies abans de la celebració del Concurs passà per les oficines dels Serveis de Ramaderia l'Inspector provincial d'Higiene i Sanitat pecuàries de Barcelona, senyor Luque, fent saber que en un poble de prop de Vich havien aparegut casos greus de glossopeda i que seria convenient ajornar el Concurs.

En efecte, en data de 17 de març el «Boletín Oficial» publicava la següent circular :

«Habiéndose presentado varios casos de glosopeda en el ganado vacuno de *San Hipólito de Voltregà* en cumplimiento de lo prevenido en el artículo 12 del Reglamento para la ejecución de la vigente ley de Epizootias, he dispuesto de acuerdo con la Inspección provincial de Higiene y Sanidad pecuarias, declarar zona infecta los parajes ocupados por los animales enfermos y sospechosos, en los cuales han de permanecer en absoluto aislamiento hasta que, después de curado o muerto el último enfermo, no transcurra el plazo de 25 días que señala el artículo 225 del precitado Reglamento.»

La declaració de glossopeda havent aparegut ja en el «Boletín Oficial» no quedava altre remei que atendre les indicacions de l'Inspector provincial, o del contrari, amb tota seguretat, la suspensió expressada hauria estat publicada en el «Boletín Oficial».

Aquest funcionari, que feia poc era arribat a Catalunya, demostrava amb aquest fet o que proce-

dia amb una marcada negligència, o bé que actuava de dret contra de la Mancomunitat.

La circular de declaració de glossopeda de Sant Hipòlit de Voltregà que era del dia 17, obligà a ajornar el Concurs que devia celebrar-se no a Sant Hipòlit, sinó a Vich, el qual Concurs s'esqueia vuit dies abans del Mercat de Rams, que com sap tothom, aquest Mercat constitueix una de les fires més importants de Catalunya.

De manera que pels dos o tres mil caps de bestiar del dissabte de Rams no podien ésser vehícol de difusió de la glossopeda, però un centenar de vaques lleteres assistint a un Concurs de la Mancomunitat, aquestes vaques no sols podien encomanar-se el mal, sinó que el podien difondre per la comarca. Les vaques, bous i vedells, els porcs, les ovelles i les cabres de la grandiosa fira del dissabte de Rams, aquests animals perquè no anaven a un Concurs de la Mancomunitat, aquest bestiar, per aquest fet, estava indemne.

La cosa es complicà encara. El 23 de març nova circular en el «Boletín Oficial» declarant zona infecta a Vich. I malgrat la declaració de glossopeda, a Vich es continuaren celebrant els mercats setmanals.

Els fets que s'acaben de relatar si el seu promotor no hagués sigut un adversari de la Mancomunitat, és a dir, que els fets aquells haguessin estat obra d'un moment d'incompetència, en lo successiu l'alludit funcionari hauria observat una conducta que l'hagués vindicat de l'error o de la mala voluntat pretèrita.

No ha sigut així. El que un discret funcionari hauria volgut oblidar, l'Inspector de Barcelona en fa un punt d'apoi justificatiu de la seva actitud present.

Una «Nota de la Higiene y Sanidad pecuaria» publicada en la premsa de la capital, el 25 de setembre passat diu :... «Gracias a esto (a la intervenció del referit funcionari en el Concurs de Vich) el

Concurso que había de celebrar la Mancomunidad en Vich, el año próximo pasado, hubo de suspenderse por indicación de esta Inspección con motivo de la glosopeda, evitando seguramente la difusión de esta enfermedad y las consiguientes pérdidas, principalmente en aquella comarca.»

Amb els documents transcrits i amb els fets relatats, la parcialitat del referit funcionari no pot ésser més evident.

No obstant, com sigui que fins llavors els Concursos no havien tingut altre entrebanc que el que ens ocupa, i creient més aviat que es tractava de un fet isolat, que no es repetiria, no es donà importància a l'incident.

El cas de Tortosa

Havent indicat l'Inspector provincial de Tarra- gona la conveniència de que amb un mes d'antelació és comunicés al Govern civil la celebració dels Concursos en aquella província, així es féu pels dos de Tortosa i pel que s'havia de celebrar més tard a Santa Coloma de Queralt.

En arribar el Jurat a Tortosa la vigília del Con- curs, trobà allí l'Inspector provincial, senyor Martí, qui comunicà al Jurat que en el veí poble d'Alfara, hi havia un cas de glosopeda en els porcs, i que estava decidit a proposar al Governador la sus- pensió del Concurs cavallí que s'havia d'efectuar l'endemà i el de porquí que havia de tenir lloc l'en- demà passat.

Per part del Jurat es féu observar a dit funcio- nari, que el que es proposava constituïa una exage- ració, que lo pràctic fóra que al bestiar de la zona declarada infecta no se'l deixés sortir i per conse- güent que no pogués assistir al Concurs.

En quant a suspendre els dos Concursos es féu notar també pel Jurat que la glosopeda no tenia res que veure amb el bestiar cavallí.

L'Inspector provincial de Tarragona no volgué entendre cap raó i tots els membres del Jurat tingueren la impressió de que marxava amb el propòsit de fer suspendre els Concursos.

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA
SERVEIS TECNICS D'AGRICULTURA
SERVEIS DE RAMADERIA

**CONCURSOS PER A LA MILLORA DEL BESTIAR BOVÍ LLETER
I DE L'ESPECIE PORCINA
a la comarca d'URGELLET**

Els Concursos es celebraran a la ciutat de Seu d'Urgell, el boví, el dia 24 de setembre de 1922, a les nou en punt del matí a la Plaça de l'auan. I el Concurs porquí l'endemà, dia 25, al mateix lloc i hora

PREMIS

CONCURS BOVÍ

Un toro, amb totes les dents permanents	1.000 Ptes
Un toro de més de dos anys	750 -
Dos toros de més de dos anys, a 500 ptes. un	1.000 -
Sis vaques, de més de dos anys, a 400 ptes. una	2.400 -
TOTAL	5.150 Ptes

CONCURS PORCÚ

Un verro de dos anys	500 Ptes
Un - - - més d'un any	350 -
Un - - - - -	300 -
Un - - - - -	200 -
Una truïja de dos anys	200 -
Una - - - més d'un any	150 -
Una - - - - -	125 -
Dues truïges de més d'un any, a 100 ptes cada una	200 -
Dues truïges de més d'un any, a 75 ptes cada una	150 -
TOTAL	2.175 -

Demaneu als Ajuntaments, als Sindicats i demés Associacions ramaderes i agrícoles programes petits en els quals trobareu detalladament les condicions d'ambos Concursos.

D'aquí a dos anys es tornaran a celebrar aquests CONCURSOS

El cartell dels Concursos de la Seu d'Urgell, disolts per la guardia civil

El cert és que la notícia de la suspensió dels Concursos l'Inspector l'havia divulgat tant, que al Jurat no se li preguntava altra cosa.

El resultat fou una gran retracció en l'assistència al Concurs cavallí, essent força inferior el número de caps presentats als que hi havien en el Concurs anterior.

L'Inspector de Tarragona es pot apuntar al seu favor aquest prova d'amor a la Ramaderia.

Si el Concurs cavallí fou poc nombrós, menys ho sigué encara el porquí. La guàrdia civil era pels camins que conduïen a Tortosa impeditint l'accés de reproductors al Concurs.

El cas de Santa Coloma

La importància del focu glossopèdic d'Alfara es veu que era fet a mida per a provocar la intervenció de l'Inspector provincial, puix que a Tortosa no es deixà de celebrar tractes, ni l'epizootia sortí del poble, declarat zona infectada.

La declaració oficial de l'existència de glossopeda a Alfara es publicà sis dies després de la data de celebració de Concurs.

L'Inspector provincial de Tarragona volia fer mal. Amb el què havia fet a Tortosa no n'hi havia prou.

Un mes abans de celebrar el Concurs de bestiar llaner a Sant Coloma es rebé un ofici del Govern civil de Tarragona, en resposta al de la Mancomunitat fent saber el projecte de celebració, comunicant que, no havent-se complimentat l'article 119 del Reglament de la Llei d'Epizooties es desautoritzava la celebració del Concurs.

Com que en el troç de la comarca de Sagarra, que forma part de la província de Tarragona, no hi havia cap marrà que en vigílies del Concurs volgués estar malalt, el millor era intentar impedir el Concurs desenterrant qualsevol article del Reglament.

L'article invocat en la desautorització, tinguent una interpretació variable i no havent-hi altre motiu en contra que la pretensió d'un funcionari, es celebrà el Concurs.

Madrid pren part en causa

Després de succeït el cas de Santa Coloma, Madrid entra en funcions. Això de la Ramaderia i de les seves millores es veu que els interessa ben poc. En canvi tenen una susceptibilitat a tota prova, en tractant-se de *defender el Cuerpo*.

Per la Nota a la premsa del 25 de setembre l'Inspector provincial de Barcelona divulga que «en virtud de órdenes recibidas de la Inspección general de Higiene y Sanidad pecuarias, el Gobernador interesó... el cumplimiento de los artículos 113 y 119 del Reglamento de la Ley de Epizootias, en vista de que en varios concursos de ganaderia celebrados en ésta provincia, y más tarde en la de Tarragona se había prescindido de este requisito.»

Per al pròxim Concurs, doncs, s'esperava la gran escomesa.

La guàrdia civil en acció

De Seu d'Urgell, i d'origen particular, es rebien males noves. La Mancomunitat no havia rebut oficialment cap notícia impeding la celebració del Concurs, ni la més lleu indicació d'ajornament, com tampoc l'ordre de suspensió. Així és que, malgrat els rumors, el Jurat emprengué el viatge.

Per gent de bona voluntat es proposà al Jurat tot just arribat a la Seu que, sabuda la prohibició del Governador civil de celebrar el Concurs i les ordres que tenia la guàrdia civil d'impedir-lo, el Concurs és realitzés anant al Jurat amb un auto de mas en mas a qualificar, o bé que es celebrés en un clos par-

ticular, o que es traslladés a Castell-Ciutat, a mig quilòmetre de Seu d'Urgell.

El Jurat estant obligat a complir el programa del Concurs i havent aquest de tenir lloc a la plaça de Tetuan, no accedí a canviar de lloc.

A les nou, hora de començar el Concurs, és presentà la guàrdia civil obligant als conductors d'animals a retirar-se.

La guàrdia civil en veure que es treien fotografies de la dissolució del Concurs ordenà al fotògraf que cessés en la seva tasca.

El Jurat pretengué donar una explicació als ramaders i al públic interessat, però la policia de la localitat s'hi oposà.

Solament els socis de la Cooperativa lletera, en el local social, pogueren escoltar un breu parlament d'un dels membres del Jurat.

Una Reial ordre

El dia mateix de la suspensió violent del primer dels Concursos d'Urgellet sortí a la «Gaceta de Madrid» una R. O. de Foment, que diu :

S. M. el Rey se ha servido disponer, como aclaración de los preceptos contenidos en los artículos 112, 113 y 119 del Reglamento de epizootias :

Primero.—Que es requisito indispensable para celebrar concurso de ganados que las entidades organizadoras lo soliciten de los gobernadores civiles con un mes de antelación por lo menos.

Segundo.—Que, sea cual fuere la entidad y forma en que se organicen los concursos de ganados, deben necesariamente intervenir en la organización y celebración de aquéllos los inspectores provinciales y municipal de higiene y sanidad pecuarias.»

Aquesta disposició venia a agreujar encara la qüestió, puix que l'article 119 solament consignava

que els inspectors provincials i municipals formarien part de la Comissió organitzadora, mentre que la R. O. afegeix la de que han de formar part de la celebració de Concursos, la qual cosa potser, també podria dir que han de formar part del Jurat, o pel contrari que no és necessari per a celebrar un Concurs nomenar una Comissió organitzadora.

Vaques suïsses que havien anat al Concurs d'Urgellet (Seu d'Urgell)
entornant-se'n a casa seva

Text dels articles 112, 113 i 119.

«Artículo 112.—El Inspector provincial y municipal de Higiene y Sanidad pecuarias atenderán con especial interés a cuanto se relaciona en la celebración de dichas ferias, mercados y exposiciones, y cuidarán bajo su responsabilidad de que en ellas se cumplan las medidas sanitarias ordenadas en este Reglamento y cuantas tiendan a impedir el desarrollo de enfermedades contagiosas.

En el caso de que fuera preciso mayor número de

Inspectores para cuidar de una feria o concurso, se designarán, en comisión, por la Dirección General de Agricultura los que se consideren necesarios para prestar dichos servicios.

Artículo 113.—Todos los Alcaldes e Inspectores municipales están obligados a remitir al Gobernador civil y a la Inspección provincial de Higiene y Sanidad pecuarias, respectivamente en el mes de enero de cada año, una comunicación expresando las fechas en que se han de celebrar, en las respectivas localidades, las ferias y mercados habituales, y de las disposiciones adoptadas para la protección de los animales contra las enfermedades infecto-contagiosas. El incumplimiento de este requisito será castigado con multa de cien a doscientas cincuenta pesetas.

En el caso de establecerse u organizarse alguna nueva feria, mercado o concurso, deberá participarse al Gobernador Civil e Inspector provincial por lo menos con un mes de antelación, no permitiéndose la celebración de aquellos que no hubiesen cumplido el indicado requisito.

Artículo 119.—En las Comisiones organizadoras de los Concursos y Exposiciones de ganados figurarán el Inspector provincial de Higiene y Sanidad pecuarias y el Municipal de la localidad en que aquellos tengan lugar; estarán encargados del reconocimiento del ganado que concurra a ellos y dispondrán cuantas medidas sanitarias deban adoptarse para garantir la salud del mismo.»

Comentaris als articles del paràgraf anterior

L'article 112, no interessant-nos directament ens ocuparem dels 113 i 119, i per això la còpia d'una nota oficiosa donada a la premsa, amb motiu de la qüestió dels Concursos, ho farà abastament.

Quant a l'article 113 del citat Reglament, encara que l'obligació de participar al Govern civil i inspector provincial, la celebració dels concursos, correspon complir-la als alcaldes i inspectors municipals, no hi hauria cap inconvenient en que si així es desitja es complís aquest requisit directament per la Mancomunitat, com en realitat es ve fent ja actualment, donant coneixement dels Concursos que es preparen amb un mes d'antelació, al governador civil i a la respectiva inspecció provincial de higiene i sanitat pecuària.

Però pel que es refereix a l'article 119, es comprèn bé que no es podrà complir d'una manera estricta si es té en compte que els Concursos de la Mancomunitat s'organitzen directament pel seu Consell Permanent, a proposta del senyor Conseller d'Agricultura, convenientment assessorats per l'Oficina tècnica respectiva i no per mitjà de cap Comissió organitzadora, de manera que no existint tal entitat intermediària, mal poden figurar en la suposta Comissió l'inspector provincial i el municipal de la localitat, com literalment prescriu el dit article 110.

El que sí es fa en cada cas és nomenar un Jurat qualificador, compost de persones de reconeguda competència en la matèria, però qual missió, com ho indica el seu propi nom, no és organitzar el Concurs, sinó fallar-lo, adjudicant els premis anunciats.

És clar, per altra part, que la finalitat perseguida per l'article 119 del Reglament i el que realment interessa no és precisament que els Concursos s'organitzin en tal o qual forma, sinó que els inspectors oficials, compleixin les funcions que el propi article els encomana de reconèixer els caps de bestiar que a ells concorrin, i disposar quantes mides sanitàries hagin d'adoptar-se per a garantir la salut del bestiar. I és clar també que la circumstància de no existir pròpiament una Comissió organitzadora, en la qual figurin aquells inspectors, no s'oposa de cap

manera a que puguin exercir tals funcions de previsió sanitària des del moment en que amb la deguda anticipació se'ls participa la celebració del Concurs.

Sens dubte comprenent-ho així també el ministeri de Foment en la seva recent R. O. de 21 de l'actual, dictada com aclaració dels referits preceptes, no exigeix el nomenament d'una Comissió organitzadora, en la que hagin de figurar tals o quals persones, sinó que disposa «que sigui qual sigui l'entitat i forma en que s'organitzin els Concursos de bestiar, han d'intervenir necessàriament en l'organització de la celebració d'aquells, els inspectors municipal i provincial d'higiene i sanitat pecuàries».

El Consell Permanent de la Mancomunitat no cal dir-ho, que no ha tractat mai de refusar aquella intervenció sempre que es limiti com és degut a procurar que es compleixin les mesures sanitàries ordenades en la llei i Reglament d'epizooties. Però si el que es pretén pels inspectors del Cos d'Higiene i Sanitat pecuàries, segons sembla amb la complaença del Govern, és intervenir en absolut en tots els aspectes de l'organització i celebració d'aquells concursos, el Consell considerarà arribat el moment de desistir, dolent-li molt, de la continuació d'una tasca tan profitosa per la Ramaderia, abans que tolerar la ingerència d'elements agens a les seves peculiars funcions i estranys al seu propi organisme.

En resum, quan la Mancomunitat està rebent aplaudiments i felicitacions de tot Catalunya del treball realitzat en aquesta matèria, és verdaderament lamentable que davant de tan encoratjadora expressió d'agraïment popular, l'Estat, que no ajuda per res els concursos de bestiar de la Mancomunitat, no deixi sentir la seva acció més que per a oposar amb aquestes minúcies de interpretació literal i de reglamentació burocràtica, promogudes pel malentès zel intervencionista i propòsits que s'endevinen en alguns dels seus funcionaris.

Garanties sanitàries

Si l'acció ramadera de la Mancomunitat no constituís de sobres un prova de bona voluntat per a la conservació i millora del bestiar, es podria oferir encara un precedent.

El primer Concurs boví que s'havia de celebrar a la comarca del Bergadà estava anunciat pel mes de març de 1921, i no es pogué realitzar perquè es tin-

La guardia civil havent impedit la celebració del Concurs el bestiar es enmanat altra volta cap als pobles d'on havien vingut

gué notícia de que en diferents llocs de la comarca havien aparegut casos de glossopeda i sense necessitat de cap requeriment, s'ajornà el Concurs per fins i quan la glossopeda hagués passat.

I és que la conducció de la Mancomunitat no pot ésser altra que aquesta. Ningú és capaç de pensar que la Mancomunitat organitzi Concursos amb l'objecte de disseminar malalties.

Es podria suposar que quan la Mancomunitat organitza un Concurs pot no estar enterada de l'estat sanitari de la comarca. Això és molt difícil que

succeeixi, puix que els Serveis de Ramaderia estan en relació contínua amb els Sindicats agrícoles de la comarca per tot quan fa referència a la data més convenient de celebrar el Concurs, i és natural que en cas de existir alguna malaltia contagiosa ho advertissin de seguida.

S'ha d'afegir que, al menys un mes abans de la celebració del Concurs, es remet a tots els veterinaris de la comarca un programa del mateix. Aquests titulars, interessats com el primer en evitar la propagació de malalties contagioses, en cas d'existir-ne una, també ho dirien.

Una resposta que marca un criteri

Al cap d'un temps d'haver-se celebrat el Concurs boví de Bergadà, apareixé en aquella comarca la febre aftosa. El propietari d'un toro premiat, En Ramon Vila, de Berga, comunicà als Serveis de Ramaderia l'aparició de la malaltia, demanant el què havia de fer perquè les seves vaques no s'encomenessin el mal i la conducta que havia d'observar per les vaques que es menessin a atoir.

A dit senyor, en data de 23 de juliol de 1921, se li respongué donant-li algunes regles profilàctiques i dient-li textualment :

«Demés si teniu dubte de qualche vaca que menin a atoir teniu perfecte dret, segons la llei d'Epizooties, d'exigir la guia i certificat de sanitat.

«De totes maneres, consulteu el cas amb l'Inspector d'Higiene pecuària, don Lluís Salvans, que us donarà els consells corresponents de la part tècnica i legal a seguir...»

L'únic cas en que un propietari premiat demana als Serveis de Ramaderia el què ha de fer en vista de l'aparició de la glossopeda se li respon en la forma exposada.

Aquells veterinaris engelosits de l'actuació dels Serveis de Ramaderia, aquells Inspectors pecuaris més susceptibles i els que hagin arribat a pensar que l'actuació ramadera de la Mancomunitat els podia mermar atribucions, davant d'aquest cas concret, que marca, naturalment, un criteri, ¿quina objecció poden fer?

Repetim-ho una vegada més: la Mancomunitat no ha tractat mai d'invadir funcions pròpies de l'Estat, i quan algú creient, que funcions sanitàries podien dependre de la Mancomunitat s'ha dirigit als Serveis de Ramaderia, aquests han guiat el ramader cap al veterinari i d'acord amb els textos legals.

*Els Inspectors d'Higiene i Sanitat pecuàries
i els veterinaris*

En el punt on han arribat les coses es podria presumir l'existència d'incompatibilitats entre els Inspectors pecuaris i la Mancomunitat i aquestes no han existit mai.

Cap servei de la Mancomunitat ha tingut ni de prop ni de lluny la més lleu topada per qüestions de sanitat amb els veterinaris. En cap Concurs ni un sol Inspector pecuari municipal ha oposat la més lleu objecció. Les inspeccions pecuàries han actuat sense la més petita indicació, ni coacció de part de la Mancomunitat; jamai per part dels Serveis de Ramaderia amb llurs notes i amb llurs publicacions hi ha hagut la més petita crítica de l'acció sanitària dels Inspectors pecuaris.

Entre els Inspectors pecuaris i els veterinaris la Mancomunitat no desitjava altra cosa que una franca harmonia. Una prova n'és la Secció de Patologia animal en la que amb el Tècnic clínic els veterinaris practicants hi han tingut sempre, que l'han demanat, una col·laboració, i en quant al Laboratori, les mostres patològiques que diàriament en remetien els veterinaris n'és una altra demostració.

No serà tampoc que la Mancomunitat hagi pecat d'omissió deixant de considerar l'aportació personal en els Concursos dels Inspectors provincials i dels veterinaris, puix que no ha sigut pas una petició d'ells la llur intervenció en els Concursos, sinó que espontàniament la Mancomunitat els ha convidat.

La Mancomunitat no ha celebrat un sol Concurs que en el Jurat no hi hagués un veterinari.

Als Inspectors provincials se'ls tenia encara major consideració, puix que se'ls preguntava en començar l'any econòmic, així que s'havia publicat el pla de Concurs, a quin Concurs, fora de la província que exercien, desitjaven figurar en el Jurat.

Perquè amb això si que la Mancomunitat ha anat en compte: el procurar que el Jurat d'un Concurs tingüés el menys possible de relacions en la comarxa on havia d'actuar, i aquesta mida ha sigut portada fins al rigorisme de no permetre l'entrada en l'enclòs on opera el Jurat, als veterinaris de la localitat o els de la comarca, malgrat aquest extrem hagi ferit una pila de susceptibilitats.

I aquesta mida, com se compendrà, no ha sigut presa per a inferir la més insignificant desconsideració als inspectors municipals pecuaris o veterinaris, sinó per no donar lloc a que el públic s'aprofités del contacte entre aquests i el Jurat donant lloc a mals pensaments entre els propietaris que tenen reproductors a judicar.

S'ha de complir la llei

L'exacte compliment de certs articles del Reglament de la llei d'Epizoòties, malgrat siguin de interpretació dual i secundaris en quant a sanitat, és més important que l'obra dels Concursos. O dit d'una altra manera: la qüestió no és pas fomentar la Ramaderia sinó que lo transcendental és de passar pels viaranys arbitràriament marcats per alguns funcionaris del *Cuerpo*.

Però això només que per Catalunya. Hem llegit quasi totes les ressenyes dels Concursos que s'han celebrat en les regions espanyoles, i en cap d'elles hi hem sabut veure la Comissió organitzadora, excepte en el «Concurso Nacional de Ganados», celebrat a Madrid, el mes de maig passat.

En aquest Concurs sí que hi havia la corresponent Comissió organitzadora, però justament no en

Seu d'Urgell. — En rebre l'ordre de la guardia civil de marxar del lloc del Concurs, la cara d'aquests ramaders expressa el seu profund disgust

formava part l'Inspector provincial d'Higiene i Sanitat pecuàries.

I és que de fet els articles de referència són lletra morta, lletra que s'ha volgut ressucitar per a entrebancar els Concursos de bestiar de la Mancomunitat.

Perjudicis immediats

Degut a l'actual estat de coses, de moment es queden sense Concurs les comarques següents :

El dia 8 d'octubre Concurs de bestiar lleter suís i boví del país amb 5,150 pessetes de premis, que

havia de tenir lloc a La Bisbal, per a la comarca del Baix Empordà.

Dia 15 d'octubre, a Berga, per a la comarca del Bergadà, Concurs boví de raça catalana, amb 5,150 pessetes de premis.

Dia 22 d'octubre, Concurs porquí, amb 4,875 pessetes de premis per a la comarca Plana de Vich.

Dia 29 d'octubre, a Pont de Suert, per a la comarca de Ribagorçana, Concurs llaner, amb 1,350 pessetes de premis.

Dia 5 de novembre, a Bellpuig, per a la comarca d'Urgell i Segrià, Concurs porquí amb 4,875 ptes.

Dia 12 i 13 de novembre, a Puigcerdà, per a la comarca de Cerdanya, dos Concursos, un cavallí amb 9,000 pessetes, i un boví lleter, amb 5,150.

Ultra els Concursos per als quals s'havia fixat la diada, pel que va de l'any econòmic quedaven per a celebrar els que a continuació s'indiquen :

A Cervera, per a la comarca de la Sagarra, Concurs d'Aviram i conills ; 900 pessetes de premis.

A Figueres, per l'Alt Empordà, concurs cavallí ; 9,000 pessetes de premis.

A Ripoll, pel Ripollès, Valls de Ribes i Camprodon, bestiar porquí ; 2,275 pessetes de premis.

A La Bisbal, pel Baix Empordà, Concurs d'Aviram i conills ; 900 pessetes de premis.

A Gavà, pel Pla de Barcelona, Concurs d'Aviram i conills ; 900 pessetes de premis.

A Balaguer, per Urgell i Segrià, Concurs boví lleter ; 9,250 pessetes de premis.

A Pons, per la comarca zootècnica de Mig Segre, Concurs porquí, amb 2,275 pessetes de premis.

*Recurs presentat per la Mancomunitat
al Sr. President del Consell de Ministres*

Excm. Sr.

Complint la Mancomunitat de Catalunya amb un dels seus primordials i essencials fins, ha vingut organitzant Concursos de Ramaderia en distin-

tes comarques, procurant d'aqueixa faisó no solament el millorament de les races característiques més notables del país, sinó demés un poderós agulló entre els agricultors respecte del foment de la riquesa pecuària.

Donen una idea de l'importància i l'abast d'aquests Concursos el que fins a la data, la Mancomunitat porta celebrats 40 cercàmens de diferents classes, a saber: 3 durant l'any 1919; 12 en el de 1920-21; 17 en el de 1921-22 i 8 en el corrent exercici de 1922-23, pujant a la suma de 218,530 pessetes les quantitats adjudicades per a premis.

Alguns d'aquests Concursos s'han celebrat amb la col·laboració i ajut que és de remerciar, de l'Associació General de Ramaders del Regne, i tots ells amb resultats altament satisfactoris pel número i per la qualitat dels exemplars presentats.

En l'organització d'aquests Concursos el Consell Permanent de la Mancomunitat ha procedit sempre degudament assessorat pel Servei Tècnic de Ramaderia i no obstant el caràcter oficial com actuava i la garantia de responsabilitat que li donava el seu personal facultatiu, s'ha ajustat sempre a les prescripcions del vigent Reglament d'epizooties, fins a l'extrem que interpretant extensivament l'article 113 del mateix, donava compte amb un mes a l'avançada als respectius governadors de província de la celebració de cada un dels Concursos, malgrat que són els alcaldes els que tenen la missió de innovar llur celebració a l'autoritat provincial.

Per incidents frèvolts de caràcter purament personal que no és ocasió de retreure aquí, l'Inspector provincial d'Higiene pecuària de Tarragona, es cregué en el cas d'entrebancar la celebració d'un Concurs a Santa Coloma de Queralt, alegant el que no s'havia complert l'article 119 relatiu a la necessària intervenció dels inspectors provincial i municipal d'Higiene pecuària a la Comissió organitzadora. És notori que cap d'ambdós preceptes obligava en res ni per a res al Consell de

la Mancomunitat de Catalunya, ja que el primer, prescindint de que venia complint-se, no li corresponia com a tal Consell de la Mancomunitat, i en quant al de l'article 119 perquè no existint Comissió organitzadora i tractant-se d'una corporació oficial, fonamentalment no tenia necessitat d'adjuntar a ses funcions permanents a funcionaris agens i estranys a la Corporació.

A poc d'iniciada a Tarragona l'acció hostil als nostres Concursos, ressona igualment a les demés províncies, motivant una comunicació del Govern civil de Barcelona, en la qual s'ordenava que en lo successiu es complissin els articles tantes vegades citats 113 i 119 de l'esmentat Reglament d'Epizodietes, i una resolució del Govern Civil de Lleyda sospenent la celebració del Concurs anunciat pel dia 24 de setembre darrer, a la comarca de l'Urgellet, amb l'aggravant que la tal ordre suspensiva es comunicava a l'alcalde de la Seu d'Urgell sense el temps material degut per a que es fes públic a la comarca, i havent acudit al Concurs gran número de valuosos exemplars, fou dissolt l'acte per la força pública amb gran estranyesa i general disgust popular, provocant protestes a la premsa i entre els agricultors i ramaders interessats.

La manera com realment s'entenia que els preceptes l'infracció del quals s'invojava amb motiu de les injustificades suspensions, no obligaven al Consell de la Mancomunitat de Catalunya n'és prova ben patent el fet de que es cregués el Ministeri de Foment en el cas de modificar els tals preceptes pretextant, naturalment, una senzilla aclaració dels mateixos; i així, per R. O. de 21 del mateix mes de setembre, es modificaren essencialment, radicalment, ambdós articles i en lloc d'exigir-se que la celebració de concursos es posi en coneixement del respectiu govern de província amb un mes a l'avançada es fa ara necessari l'autorització expressa del Governador de la respectiva província, i així com eren solament les Comissions organitzadores a les quals s'im-

posava el deure d'adjuntar-se als inspectors provincial i municipal d'Higiene pecuària, ara amb aquesta R. O. s'estén aquella obligació a qualsevulla entitat, sigui la que sigui la forma d'organitzar-los.

De manera, que d'una part, apareix ben clar que no s'ha infringit pel Consell Permanent de la Mancomunitat cap precepte legal, i d'una altra part, que ara en lo successiu ha d'ésser necessari ço que abans de la R. O. de 21 de setembre no ho era.

Nota del disolt Concurs d'Urgellet

El Consell de la Mancomunitat de Catalunya de cap manera pot suposar que el criteri del Govern de S. M. sigui ni hagi estat el de pretendre que per l'exercici de les funcions que atribueixen a la Mancomunitat són decret substancial, son estatut orgànic i el traspàs de serveis de les Diputacions mancomunades, degui adjuntar-se personal facultatiu estrany o no a la Corporació, com tampoc pot concebir que amb la R. O. a la qual ens referim es tracti d'equiparar-la a una Comissió organitzadora d'un Concurs aïllat, que en la majoria dels casos no és més que un número de festes populars.

La labor que en aquest aspecte de l'economia nacional ha vingut realitzant aquest Consell Permanent, i els positius resultats amb aplaudiment unànim del país, li presten l'autoritat necessària per a poder prescindir d'enutjoses justificacions, ço que li dóna dret a esperar una major consideració de part dels organismes centrals.

Dubta el Consell de ma presidència el que pugui referir-se en aquest l'obligació que la R. O. de 21 de setembre imposa a qualsevulla «entitat» com extensió de la que imposa a les comissions organitzadores l'article 113 del Reglament d'epizoòties.

Per si estigués equivocat en aquesta apreciació ha adoptat tot d'una l'acord de suspendre la celebració de tots els Concursos que orgànicament i sistemàticament tenia projectats per a evitar que s'entengués que defuig el compliment d'aquella disposició governativa, disposat com està, naturalment, a no ajupir-se a les intromissions en sa esfera peculiar d'acció d'elements estranys al seu organisme, ingerències que per altra part a cap finalitat pràctica, visible al menys, han de conduir

L'objectiu essencial perseguit pel legislador en establir les prescripcions dels articles 113 i 119, o sigui el de que coneguda la celebració d'un Concurs de bestiar, s'adoptin per la Inspecció provincial i municipal pecuàries, les mesures que es creguin convenientes de garantia de sanitat i higiene i s'examinin el bestiar amb tot el rigor necessari per a la màxima seguretat d'aquella finalitat, sense necessitat de que dits funcionaris figurin en el Consell organitzador, ja que no es de suposar que pretenguin figurar en el Jurat qualificador destinat exclusivament a la adjudicació de premis en cada Concurs i per consegüent quan l'acció preventiva sanitària resultaria a deshora.

Seguint, doncs, aquest Consell complint amb la obligació de posar en coneixement del Govern Civil de la respectiva província amb un mes a l'avançada, al menys, la celebració dels concursos de rama-

deria que vagi organitzant, quedaria ja salvada tota la dificultat per a que complís sa peculiar acció el Cos Facultatiu d'Higiene Pecuària, i per a que aquest Consell de la Mancomunitat no vegés pertorbada sa beneficiosa obra en pro del foment de la Ramaderia, ja que en definitiva aquest ha d'ésser el camí a perseguir, sense que susceptibilitats d'un mal entés amor propi envolcallades en formalitats burocràtiques innecessàries ho dificultin i anul·lin.

Confiant aquesta Presidència en que amb el seu clar criteri es farà V. E. fàcilment càrrec de les consideracions exposades, espera que es serveixi aclarir la R. O. de 21 de setembre darrer publicada en la «Gaceta» del 24 del mateix mes, en el sentit de que els concursos de bestiar que responen a un pla orgànic i sistemàtic organitzi la Mancomunitat de Catalunya o qualsevolga altre entitat oficial, deuran ésser anunciats un mes abans a llur celebració al Sr. Governador Civil i al Sr. Inspector d'Higiene pecuària de la respectiva província, amb el qual s'entendran complerts els preceptes dels articles 113 i 119 del vigent reglament d'Higiene i Sanitat Pecuàries.

Déu guardi a V. E. molts anys, Barcelona 6 octubre 1922.—Excm. Sr. President del Consell de Ministres.

El President J. Puig i Cadafalch.

EPÍLEG

La suspensió de Concursos causa un gros perjudici a la Ramaderia i als ramaders.

Amb els Concursos es pretenia influir en la Ramaderia en els següents extrems :

- 1.er *Donant la pauta de una orientació.*
- 2.^{on} *Homogenitzar els tipus comarcals.*
- 3.er *Una millora general del bestiar.*

El *primer extrem* havia començat a exercir-se. Amb la definició del tipus concursable, amb la raça assenyalada es deia al pagès la mena de bestiar que havia de criar. Es plantejava per primera vegada al ramader la conveniència de reflexionar sobre el tipus d'animal a explotar.

En totes les comarques ramaderes, per regla general, el ramader criava el subjectes que li venien a mà. De la reproducció se'n cuidava tan poc, que moltes vegades per no fer mitja hora de camí, menava la femella a cobrir a la parada veïna, malgrat hi hagués un mascle amb tots els defectes.

Amb els Concursos hi havia la iniciació a una disciplina. El ramader que tenia una femella premiada s'havia de subjectar a menar-la a cobrir al mascle que se li indicava.

El producte obtingut, sempre millor del que es podia esperar d'un vulgar semental, constituïa una incitació per a que en endavant, la femella no sigués portada a qualsevol reproductor, malgrat això representés un petit sacrifici.

Si en l'ordre particular s'anaven obtinguent aquests resultats, és evident que guiant a tots els ramaders per uns mateixos viaranys, l'obra de conjunt no podia mancar, que en el seu degut temps podien collir-se els fruits.

S'havia procurat per a cada una de les espècies assenyalar la categoria general o comarcal més convenient, i tot això no improvisadament, sinó després de llargues meditacions.

Per a l'espècie cavallina el mateix tipus és assenyalat invariablement per a totes les comarques. No s'indica en els programes tal o qual raça, sinó un tipus, puix que la població cavallina de Catalunya, en establir-se la Mancomunitat, és trobava en variació desordenada i els interessos creats s'havien de respectar, tot empeltant-los a l'orientació definitiva que es marcava en el programa.

Per altra part, la puresa de raça en les poblacions cavallines de tir lleuger té una importància relativa, de cap manera comparable a la que merescudament gosa la raça àrab i la clydesdal, per exemple. Tant és així que, a tot arreu del món on se produeix el cavall d'aptituds mixtes, la població rarament pertany a una raça pura; els creuaments i els mestissatges hi són amb més o menys escala.

Si per l'espècie cavallina s'optà per a portar a la pràctica el criteri susdit, en canvi, per l'espècie asinal, s'anà de dret a totes les exigències de la puresa de raça, establint emprò dues subraces, la de la Plana de Vich i la urgellesa.

Éssent els guarans de raça catalana els millors del món, s'havia de procurar que per seleccions successives la raça mostrés els productes òptims, cosa mai assolida, per quant els bons reproductors eren venuts a l'estranger abans de cobrir cap somera.

El manteniment i la pretensió d'accentuar les dues subraces obeïa a un fet comercial, a la demanda de guarans amb tendència a les amplades, i de guarans preferentment alts, malgrat fossin estrets.

Per a l'espècie bovina hi havia plantejat un doble problema: la producció de llet i l'existència de unes races autòctones que s'extingien. La població bovina era a més de barrejada, composta de diverses races. Calia triar entre totes la que sigués més apta a la funció econòmica a la qual és destinava. I s'escollí la raça schwyz.

Les races indígenes foren estudiades i algunes d'elles, eren tan a punt de desaparèixer, que no fou possible trobar animals amb caràcters prou rellevants per donar-ne una definició completa, i aquella hagué de tenir un caràcter provisional.

A cada comarca on hi havia una raça pròpia, aquesta fou incluída en els programes dels Concursos.

Cosa semblant succeí amb l'espècie llanera. No existia dels òvids, com dels bovins, cap estudi racial. Tot i pertanyent el bestiar oví a una sola raça, els Concursos que es realitzen són per a tres sub-races: Pallars, Sagarra i Ripollès.

Amb el bestiar porquí és seguí un criteri com en l'espècie cavallina. En l'espècie porcina també la raça indígena havia desaparegut i una població mestissa la substituïa. Era, doncs, amb els interessos creats, que s'havia de determinar un tipus, car aquí també com en l'espècie cavallina, la raça hi tenia un paper secundari.

Finalment, en els Concursos d'aviram i conills es denúncien quatre races indígenes, que per circumstàncies parecudes a les dels bovins se n'han donat definicions provisionals. Són les races penedesenca, empordanesa rossa, empordanesa blanca i garrotxina.

Amb l'aviram s'ha de completar l'estudi de les oques i començar el dels ànecs.

En els Concursos d'aviram s'hi incloeixen sempre els conills. Hi ha, ¿hi havia a Catalunya cap raça pròpia de conills? És probable que hi hagués estat, però en el present els conills semblen producte de múltiples mestissatges.

No obstant, calia indicar a les comarques els conills que havien de criar.

Els Serveis de Ramaderia s'assabentaren dels industrials de la pell i del pèl de conills, quines races eren les que podien pagar més diners dels dits residus. Les respostes donades serviren de pauta per a assenyalar les races que s'havien d'introduir. Els Serveis de Ramaderia determinaren cada una de les races indicades pels industrials a quines comarques és podien millor obtenir.

Els Concursos, com un medi d'orientació general de la Ramaderia, eren molt a propòsit i d'ells se'n treia tot el que és podia.

Els Concursos de fet, constituïen una orientació.

2.^{on} *Homogenitzar els tipus comarcals.* — La qualitat i el nombre solen anar comercialment tan lligats que, la manca de una, desmereix l'altre.

A un vaquer no se li acudirà mai anar a comprar a una comarca on solament hi hagi una dotzena de vaques de la raça que vol, si en altres comarques no més amb un matí pot veure'n un centenar.

Una comarca quant més homogènia és la seva producció més valor assoleixen els productes sempre que aquests no hagin d'ésser consumits en la localitat. Així es veu que, tots els pagesos del Penedès treuen més diners del vi que no pas aquell pagès de una comarca no vinyatera, al qual li sobren unes quantes cargues.

O, bé; un bon guarà del Solsonés el qual són propietari el volgués vendre sens moure's de la comarca, no obtindrà mai el preu que un altre d'iguals condicions, a la Plana de Vich.

Amb els Concursos s'anava a fixar per a cada comarca el bestiar que havia de criar i el mateix temps a insistir, a propagar en el mercat els tipus assenyalats, de manera que al cap d'alguns anys, la gent sapigués que a tal comarca hi trobaria una determinada classe de bestiar i per poguer triar abastament.

3.er *Una millora general del bestiar.*—L'acció

constant dels Concursos hauria provocat una millora general.

Ateses les condicions de tipus o races, l'alimentació racional hauria acompanyat a la reforma anterior.

Sabiem ja de molts ramaders que amorosament cuidaven animals preparant-los per a futurs Concursos. Preparar un animal significa mantenir-lo en un règim diferent de l'ordinari: administrar-li els aliments amb abundància, netejar-lo, posar-lo en condicions higièniques.

Els efectes del nou tractament havien de tenir per a la millora ramadera una transcendència insospitada. Per més que en els cursets i conferències s'insisteixi respecte l'alimentació racional, el pagès entre comprendre una cosa i practicar-la, hi posa un munt de temps.

En canvi, trobar-se al cap de una temporada amb un animal precoç, a causa de l'alimentació abundant, donada pensant solament amb el Concurs, contemplar les diferències entre aquest i els demés animals i considerar els resultats com una experiència pròpia els quals resultats éssent beneficiosos, necessàriament es faran extensius a tot el bestiar, veu s'aquí una millora assolida, deguda als Concursos.

Els dos puntals regeneratrius són incontestablement el mètode de reproducció i l'alimentació. Els demés factors de millora, basant-se amb els precedents, condueixen infaliblement a la perfecció zootècnica. Els interessos creen interessos, i són els primers diners els que costen d'arreplegar.

Així, els Concursos; eren el primer pas en ferm per a la millora del bestiar de la nostra terra.

Si els Concursos no havien d'actuar més que en el bestiar, la feina hauria sigut feta a mitges. Era necessari que els Concursos influïssin en l'ànim del ramader, provant de *canviar la seva mentalitat em-*

pírica per una intelligència capaç de marxar al ritme del temps.

Tenir l'obra feta, és cosa que pertany al passat ; tenir la intelligència presta en tots moments, equival a unir-se d'un cop als tres temps de la duració.

Els pobles que viuen en la plenitud de la civilització no són els que solament poden oferir un passat, mentre llur existència present és vegetativa i no són tampoc els que no estan segurs de llurs destins gloriosos. No ; els pobles plenament civilitzats, els que influeixen i els que dominen, es caracteritzen per disposar per a les múltiples activitats humanes d'homes intelligents en la feina que han de realitzar.

Les nacions que tenen tal o qual obra feta i són incapaces de produir-ne altres que superin les del passat, a aquestes nacions solament els cap esperar l'enrunament i la mort.

I això que és tan cert i tan universal troba una aplicació en la Ramaderia. Més que una raça perfeccionada, és mil voltes preferible uns ramaders intelligents.

I els Concursos anaven de dret a despertar el ramader. Per aquesta raó no s'havia volgut emprar per a la millora ramadera reproductors selectes de les diverses espècies, propis de la Mancomunitat, i donar als ramaders amb certes condicions les femelles i establir parades de mascles. És pretenia, que cada ramader sigués capaç d'apreciar els animals ; que cada ramader sapigués el que costa millorar un individu o una raça.

Ès desitjava que els ramaders no haguessin de pagar les modificacions introduïdes en la Ramaderia a l'alt preu que sempre els ha costat. Així, per exemple :

Quan els cavalls fins en prou feines és podien vendre al preu que costa produir-los i els ramaders anaven canviant aquesta producció per la del cavall de tir lleuger, emprant en la transformació una trentena d'anys i encara amb resultats força imperfec-

tes, si aquest canvi en lloc de realitzar-se entre ramaders empírics, s'hagués practicat en ramaders intelligents, amb menys de deu anys la transformació hauria estat feta i llurs resultats, sinó perfectes, arran de la perfecció.

Però a uns ramaders sense cultura ramadera els passarà sempre el què els ha succeït darrerament amb les vaques lleteres que, no posseint una raça que no es reproduïxi en el país, conservant les propietats de lactació, s'haurà de tributar continuament a l'estranger.

Una classe ramadera intelligent, a hores d'ara, els quatre o cinc milions de pessetes que representa anualment la importació de vaques, els hauria convertit en font d'ingressos, invertint el problema, passant d'importadors a exportadors.

Amb uns ramaders que se'ls donés l'obra bona i feta—i en aquest cas que la Mancomunitat els procurés els animals de llavor—s'aniria seguint el trist espectacle de què cada innovació introduïda en la pràctica costés un ull de la cara. La majoria dels vinyaters, abans no adoptaren el sulfatatge dels ceps, hagueren de perdre primer una, dues o tres collites.

Que els ramaders catalans, doncs, siguin uns productors àgils, que es dobleguin a les necessitats exigides pel comerç, que poseïxin una educació o una cultura que els permeti obtenir el màxim de rendiment en totes les circumstàncies en virtut de una major capacitat, això és el que es pretenia iniciar amb els Concursos.

Els Concursos, repetim-ho, per darrera vegada, no eren una manifestació ramadera amb l'intenció de despertar un viu interès entre els ramaders per tal de veure qui s'emportava el primer premi i de repartir unes quantes pessetes.

Els Concursos eren el començament de la millora de totes les classes de bestiar, però sobretot, per damunt de tot, la iniciació cultural del ramader a la plenitud de una producció conscient.

Els que han pertorbat la celebració de Concur-

sos, el funcionari que ha engegat el primer tret i els que han emparat i ratificat els entrebancs fins a fer cessar els Concursos, han comès un atemptat contra una de les riqueses més importants de Catalunya, destorbant ensemps l'educació tècnica de una classe productora que, per haver estat secularment abandonada, mereixia, si no protecció, que se la tractés al menys amb la consideració a que tenen dret els ciutadans d'un país civilitzat.

Octubre, 1922.

Fi

ÍNDIX

	<u>Pàgs.</u>
Preàmbul	5

PRIMERA PART

PERQUE ES CREAREN ELS CONCURSOS	9
I.— <i>El què ha fet l'Estat espanyol per la Ramaderia</i>	9
Reproductors de l'espècie cavallina	9
Parades de sementals particulars	10
Sanitat	12
Concursos.	12
I res més	13
II.— <i>Acció de la Mancomnitat.</i>	14
Mans a l'obra	15
Conferències i cursets	15
La estadística obligà a més	17
Estadística ramadera de Catalunya	18
Qui són els possessors de la riquesa ramadera	18
Establiments d'ensenyança.	19
Creació de Concursos	20
Intervencions directes.	22

SEGONA PART

ELS CONCURSOS	31
I.— <i>Explicacions i funcionament</i>	33
Conferències preparatòries	33
El perquè de molts articles del programa dels Con- cursos.	36

	Pàgs.
Els Concursos són comarcals	36
Graduació de Concursos	38
Els Concursos són per una sola espècie	39
La data dels Concursos	40
Periodicitat als Concursos.	42
Els reproductors són els únics animals concursables.	43
Assenyalament de tipus comarcals.	44
Els premis	46
Subjectes a premiar	52
Hi haurà molt bestiar al Concurs?.	54
El nom no cal saber-lo	55
El Jurat	55
Mètodes de qualificació	58
Obligacions dels propietaris	62
Inspeccions	63
Llibres genealògics	63
II.— <i>Col·laboracions als Concursos</i>	64
«Asociación general de Ganaderos del Reino»	64
L'Ajuntament de Girona	64
Col·laboracions indirectes.	70
III.— <i>Llista dels Concursos celebrats</i>	73
IV.— <i>Resultats obtinguts</i>	76
Tasca llarga	76
Compra d'animals premiats	78
Els animals premiats són tinguts amb molta estima.	78
V.— <i>Projectes</i>	78
Fira de guarans	78
Concurs general de l'any 1925.	79

TERCERA PART

PERQUE S'HAN SUPRIMIT ELS CONCURSOS.	83
La decisió.	83
La sèrie d'atacs als Concursos	83
Primer atac	84
El cas de Tortosa	86
El cas de Santa Coloma	88
Madrid pren part en causa.	89
La guardia civil en acció	89

	<u>Pàgs.</u>
Una Reial ordre	90
Text dels articles 112, 113, 119	91
Comentaris als articles del paràgraf anterior	92
Garanties sanitàries	95
Una resposta que marca un criteri sanitari.	96
Els Inspector d'Higiene i Sanitat pecuàries i els veterinaris	97
S'ha de complir la llei.	98
Perjudicis immediats	99
Recurs presentat a la Mancomunitat al Sr. Presi- dent del Consell de Ministres	100
EPÍLEG.	107

108

108

CONCURSOS DE BESTIAR

C
1
351